

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล
ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘

สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล
อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
กรมส่งเสริมการเกษตร

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (ฉบับสมบูรณ์) จัดทำขึ้นเพื่อให้รับทราบปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบลร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรที่เกิดจากความต้องการของชุมชน โดยมีการจัดทำให้ครอบคลุมตามประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ทุกด้าน เพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนาการเกษตร ๕ ปี (๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) บรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืนต่อไป

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ต้องขอขอบคุณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล หน่วยงานราชการต่างๆ และผู้นำท้องถิ่นทุกคนที่มีส่วนร่วมในการจัดทำ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นและผู้สนใจต่อไป

นายทศพร คำเอี่ยม
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
กรกฎาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑ - ๑๘
๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑ - ๓
- ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	
- อาณาเขตติดต่อและทิศติดต่อ	
- การแบ่งเขตการปกครอง จำนวนหมู่บ้าน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	
๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ	๓ - ๔
- สภาพพื้นที่ ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	
- ลักษณะทิศทาง ทางลาดชัน	
- ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	
๑.๓ สภาพภูมิอากาศ	๔ - ๖
- ลักษณะภูมิอากาศ	
- ฤดูกาล	
- สถิติปริมาณน้ำฝน	
- อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	
๑.๔ เส้นทางคมนาคม	๖ - ๗
- ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง	
- ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค จังหวัด อำเภอ	
๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๗ - ๘
- แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	
- อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ	
- พื้นที่ชลประทาน	
- โครงการชลประทาน	
๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๘ - ๑๖
- โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	
- ผลิตภัณฑ์มวลรวมของตำบล	
- รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว	
- จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท	
- การศึกษา	
- สาธารณสุข	
- ประเพณีและวัฒนธรรม	
- องค์การ/สถาบันต่าง ๆ	
๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๑๖ - ๑๘
- ลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทหลัก ๆ เช่น ภาคเกษตร อุตสาหกรรม ชุมชน	
เมืองที่อยู่อาศัยแยกตามเขตการปกครองย่อย	

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล	๑๙ - ๕๖
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๑๙ - ๕๙
๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๑๙ - ๒๙
๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๒๙ - ๓๓
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ไม่มี)	๓๓
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๓๔ - ๕๔
๑.๔.๑ ชนิดสินค้า ข้าว	๓๔ - ๔๕
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	
๒) ปริมาณผลผลิตรวม/ผลผลิตเฉลี่ย	
๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	
๔) ภูมิทุนการเพาะปลูก	
๕) ต้นทุนการผลิต	
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	
๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	
๑.๔.๒ ชนิดสินค้า ถั่วเขียว	๔๕ - ๔๙
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	
๒) ปริมาณผลผลิตรวม/ผลผลิตเฉลี่ย	
๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	
๔) ภูมิทุนการเพาะปลูก	
๕) ต้นทุนการผลิต	
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	
๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	
๒. ประเด็นปัญหา สภาพปัญหาแนวทางการแก้ปัญหา	๕๐ - ๕๔
๓. การจัดทำ TOWS Matrix	๕๕ - ๕๖
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	๕๗ - ๖๖
๓.๑ การพัฒนาการผลิตรายสินค้า	
๓.๒ การพัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	
ภาคผนวก	๖๗ - ๘๐

บทที่ ๑
ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

ที่ตั้ง อาณาเขต

ตำบลบางหลวง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอบางบาลแบ่งการปกครองเป็น ๕ หมู่บ้าน มีพื้นที่ทั้งหมดของตำบล ๓,๗๑๕.๔๔ ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร ๒,๒๑๐ ไร่

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อดำบลบางหลวงโคด
ทิศใต้	ติดต่อดำบลวัดตะกู
ทิศตะวันออก	ติดต่อดำบลวัดยมและตำบลบางบาล
ทิศตะวันตก	ติดต่อดำบลผักไห่

การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลบางหลวง มี ๕ หมู่ มีการปกครองแบบองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ขึ้นกับองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำเต้า แบ่งการปกครองออกเป็น ๕ หมู่บ้าน ดังนี้

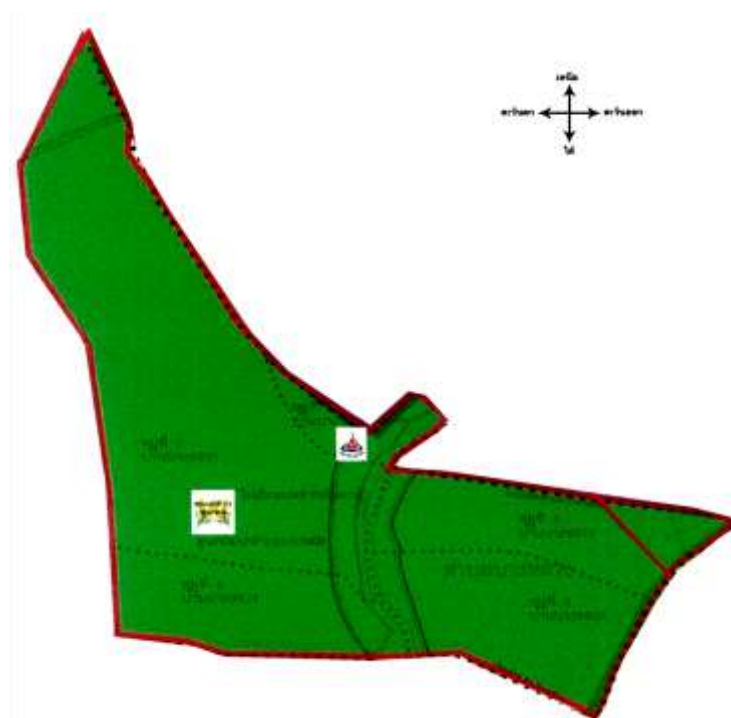
- หมู่ ๑ บางหลวง
- หมู่ ๒ บางหลวง
- หมู่ ๓ บางหลวง
- หมู่ ๔ บางหลวง
- หมู่ ๕ บางหลวง

สภาพภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ตำบลบางหลวงเป็นที่ราบลุ่ม ถ้ามีน้ำมากจะท่วม เหมาะสำหรับการปลูกข้าว เลี้ยงสัตว์และพืชจะปลูกมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำฝน ส่วนการปลูกพืชผักจะปลูกในพื้นที่ใกล้แหล่งน้ำธรรมชาติส่วนไม่ผลจะปลูกทั่วไปเป็นการปลูกแบบสวนหลังบ้านเป็นส่วนใหญ่

ขอบเขตการปกครอง

แผนที่แสดงขอบเขตของตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การแบ่งเขตการปกครอง

การปกครองส่วนภูมิภาค ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๖ ตำบล ๑๑๑ หมู่บ้าน

อำเภอบางบาล แบ่งเขตการปกครองตามระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคออกเป็น ๑๖ ตำบล ๑๑๑ หมู่บ้าน ดังนี้

๑. ตำบลบางบาล	จำนวน ๕ หมู่บ้าน
๒. ตำบลมหาพราหมณ์	จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน
๓. ตำบลสะพานไทย	จำนวน ๕ หมู่บ้าน
๔. ตำบลไทรน้อย	จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน
๕. ตำบลบ้านกุ่ม	จำนวน ๙ หมู่บ้าน
๖. ตำบลบางชะนี	จำนวน ๕ หมู่บ้าน
๗. ตำบลวัดยม	จำนวน ๔ หมู่บ้าน
๘. ตำบลบ้านคล้ง	จำนวน ๗ หมู่บ้าน
๙. ตำบลน้ำเต้า	จำนวน ๘ หมู่บ้าน
๑๐. ตำบลพระขาว	จำนวน ๗ หมู่บ้าน
๑๑. ตำบลกบเจา	จำนวน ๙ หมู่บ้าน
๑๒. ตำบลวัดตะกู	จำนวน ๙ หมู่บ้าน

๑๓. ตำบลบางหัก	จำนวน ๘ หมู่บ้าน
๑๔. ตำบลบางหลวง	จำนวน ๕ หมู่บ้าน
๑๕. ตำบลบางหลวงโดด	จำนวน ๔ หมู่บ้าน
๑๖. ตำบลทางช้าง	จำนวน ๖ หมู่บ้าน

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

มีเทศบาล จำนวน ๒ แห่ง

๑. เทศบาลตำบลมหาพราหมณ์ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลมหาพราหมณ์ ตำบลสะพานไทย และตำบลวัดยม

๒. เทศบาลตำบลบางบาล ครอบคลุมพื้นที่ ตำบลบางบาล ตำบลไทรน้อย ตำบลบ้านกุ่ม ตำบลบางชะนี ตำบลบางหัก และตำบลบางหลวงโดด

มีองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๔ แห่ง

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลกบเจา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลกบเจา

๒. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคลัง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านคลัง

๓. องค์การบริหารส่วนตำบลพระขาว ครอบคลุมพื้นที่ตำบลพระขาว

๔. องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำเต้า ครอบคลุมพื้นที่ตำบลน้ำเต้า ตำบลบางหลวง ตำบลทางช้าง และตำบลวัดตะกู

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

๑.ลักษณะภูมิประเทศ

- ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป เป็นพื้นที่ราบลุ่ม ไม่มีภูเขาและป่าไม้ เมื่อฤดูน้ำหลาก น้ำเหนือจะไหลบ่าตามแม่น้ำเข้าท่วมทุ่งนา แต่ปัจจุบันยังดีที่มีคลองชลประทานกันอยู่นอกจากพื้นที่ที่ราบลุ่มแบบแบนแล้วยังมีแม่น้ำหลายสายไหลผ่าน โดยเฉพาะมีแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นแม่น้ำที่คล้ายที่กับเส้นโลหิตใหญ่ และมีคลองแยกไปหลายคลอง เช่น คลองบางบาล คลองบางหลวง (คลองโพงเผง) คลองมหาพราหมณ์ คลองบางปลาหมอ (คลองมนรนาห์) ทำให้พื้นที่อำเภอบางบาลคล้ายกับเกาะใหญ่และอำเภอบางบาลจะมีน้ำท่วมตามฤดูกาล จึงทำให้ดินอุดมสมบูรณ์และเกิดชุดดินหลายๆ ชุด เช่น ชุดดินราชบุรี ชุดดินอยุธยา ชุดดินอ่างทอง จึงทำให้เหมาะสมแก่การเพาะปลูก

- มีระยะทางห่างจากจังหวัดกรุงเทพมหานคร ระยะทางประมาณ ๙๐ กิโลเมตร และห่างจากตัวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประมาณ ๑๒ กิโลเมตร

๒. ข้อมูลกลุ่มชุดดินความเหมาะสมของดิน และคุณภาพดิน

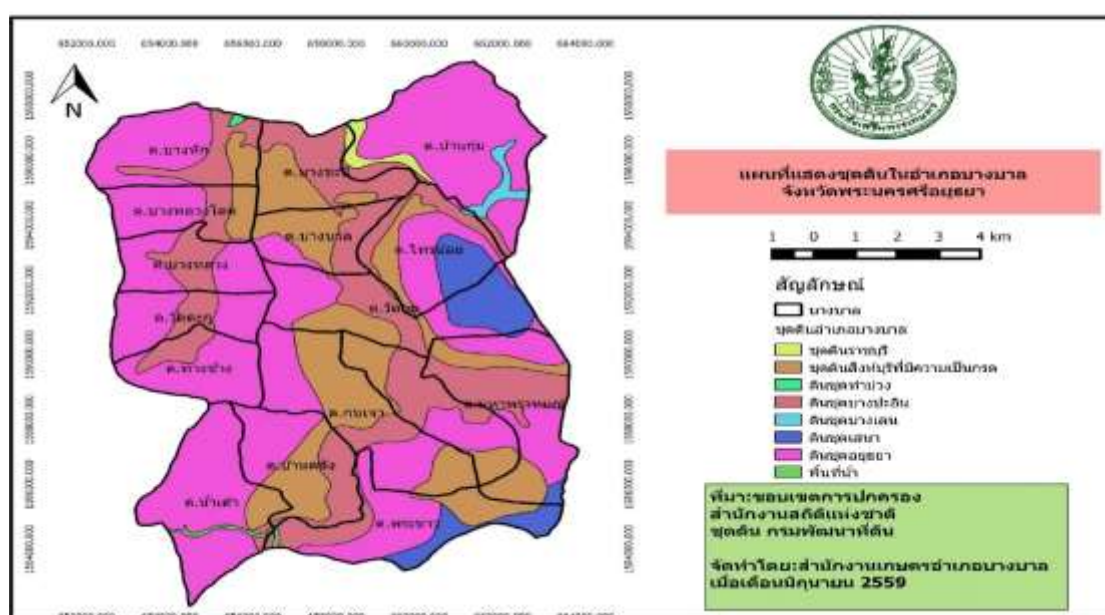
ลักษณะดินในท้องที่ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล ส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนเหนียว และมีดินร่วนปนดินทราย โดยมีชุดดิน ๒ ชุดดิน ดังนี้

๑. ชุดดินอยุธยา (๖) มีอยู่ทั่วไปในท้องที่อำเภอบางบาล เป็นชุดดินที่มีอยู่มากที่สุดประมาณ ๖๐% ของพื้นที่ทั้งหมด มีความลาดชัน ๐-๑ % ความลึกของดินลึกมาก เนื้อดินเป็นดินเหนียว หรือดินร่วนเหนียว สีของดินเป็นเทาถึงดำปนเทา มีจุดประสีเหลืองแดงและเหลืองเทา ที่ระดับความลึก ๑๒๐ ซม. การระบายน้ำช้ามาก ความสามารถในการให้น้ำซึมผ่านช้าการชะล้างมีอินทรีย์วัตถุค่อนข้างสูง มีปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ดินบนปานกลาง ดินล่างค่อนข้างต่ำ ปริมาณโปแตสเซียมที่เป็นประโยชน์ต่อพืชดินบน

สูงมาก ดินล่างสูงมาก pH ของดินบน ๔.๕-๗ ดินล่าง ๔.๐-๕.๐ เหมาะสำหรับปลูกข้าว มีปัญหาเรื่องดินเป็นกรด หรือดินเปรี้ยว ไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ มีปัญหาเรื่องน้ำท่วม

๒. ชุดดินบางปะอิน (๒๕) เป็นชุดดินที่มีมากเป็นอันดับที่๓ แต่ส่วนมากจะอยู่บริเวณแม่น้ำลำคลอง มีอยู่ทั่วไปในท้องที่อำเภอบางบาล มีความลาดชัน ๐-๑% ความลึกของดินลึกมาก เนื้อดินเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายตลอดทั้งชั้น สีของดินเป็นสีเทาเข้มปนน้ำตาล หรือน้ำตาลตลอดทั้งชั้น มีจุดประสีน้ำตาล และสีเหลืองปนแดงที่ผิวดิน ส่วนชั้นใต้ดินมีจุดสีแดงการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ดินบนปานกลาง ดินล่างต่ำ ปริมาณโปแตสเซียมที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ดินบนสูงมาก ดินล่างสูงมาก pH ของดินบน ๕.๕-๖.๕ ดินล่าง ๕.๑-๖.๐ เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวมีปัญหาน้ำท่วม ค่อนข้างเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่

แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา: สถานีพัฒนาที่ดินพระนครศรีอยุธยา ปี ๒๕๖๒

แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี ๒๕๕๔ ; ชุดดิน กรมพัฒนาที่ดิน ๒๕๕๔

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาลเป็นลักษณะอากาศแห้งแล้ง มีข้อมูลดังนี้

- ๑) อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปี ๒๘.๓ องศาเซลเซียส
- ๒) ความกดอากาศตลอดทั้งปีเฉลี่ย ๑๐๐๔.๓ HPA
- ๓) ความชื้นสัมพัทธ์ตลอดทั้งปีเฉลี่ย ๗๗.๐ %
- ๔) ปริมาณน้ำฝนตลอดทั้งปีเฉลี่ย ๑๑๑๙.๖ มิลลิเมตร
- ๕) จำนวนวันที่ฝนตก ๑๑๔ วัน
- ๖) การกระจายตัวของฝนในช่วงแต่ละเดือน ช่วงเดือนกันยายน เป็นช่วงเดือนที่มีฝนตกมากที่สุด

๓) ฝนจะตกมากในช่วงเดือนกรกฎาคม – ตุลาคม และฝนจะแล้งในช่วงเดือนมกราคม – เมษายน ของทุกปี

๔) มีน้ำท่วมในฤดูน้ำมาก

โดยทั่วไป อำเภอบางบาลก็มีภูมิอากาศเหมือนกับทุกอำเภอในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในเขตเดียวกัน โดยมีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านทำให้ฝนตก แต่จากการแบ่งเขตจากกรมอุตุนิยมวิทยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นเขตที่มีปริมาณฝนตกน้อยที่สุดของประเทศ โดยมีฝนเฉลี่ยทั้งปีต่ำกว่า ๑,๒๐๐ มิลลิเมตร (๔๘ นิ้ว) เฉลี่ยทั้งปีของประเทศ ๑,๕๐๐ มิลลิเมตร (๖๐ นิ้ว) และในรอบปีหนึ่งๆ มีบ่อยครั้งที่อยุธยาฝนตกต่ำกว่า ๑,๐๐๐ มิลลิเมตร จำนวนฝนตกอยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม เดือนที่ฝนตกหนักที่สุดในเดือน กันยายน - ตุลาคม เพราะมีโอกาสได้รับฝนจากดีเปรสชัน และระยะนี้อาจเกิดภาวะน้ำท่วมได้ เนื่องจากฝนตกหนักทางภาคเหนือแต่ในช่วงเดือนมีนาคม - พฤษภาคม อาจเกิดปัญหาขาดแคลนน้ำได้ เพราะอยู่ในภาวะฝนตกน้อย

ทางด้านอุณหภูมิ อำเภอบางบาลนับว่าเป็นอำเภอหนึ่งที่มีอากาศร้อน คือ เฉลี่ย ๓๔ องศาเซลเซียส แต่เนื่องจากอยู่ในที่ราบภาคกลางตอนล่าง ไม่ไกลจากอ่าวไทยมากนัก ในฤดูร้อนเดือนมีนาคม - เมษายน จึงมีโอกาสได้รับลมทะเล ซึ่งจะพัดแรงในตอนเย็นและตอนหัวค่ำ หรือที่เราเรียกว่า “ลมตะเภา” พัดมาจากทิศใต้เข้าสู่ที่ราบภาคกลาง จึงนำเอาความเย็นความชุ่มชื้นมาผ่อนคลายความร้อนลงบ้างในช่วงตอนเย็น ส่วนระยะเดือนพฤศจิกายน - มกราคม ซึ่งเป็นช่วงฤดูหนาวอากาศจะมีอุณหภูมิต่ำลงโดยเฉลี่ยแล้วประมาณ ๒๐ องศาเซลเซียส และถ้าให้รับลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดแรงความหนาวเย็นก็จะมากขึ้น เพราะภูมิประเทศเป็นแบบที่ราบแบนทำให้ลมพัดแรง

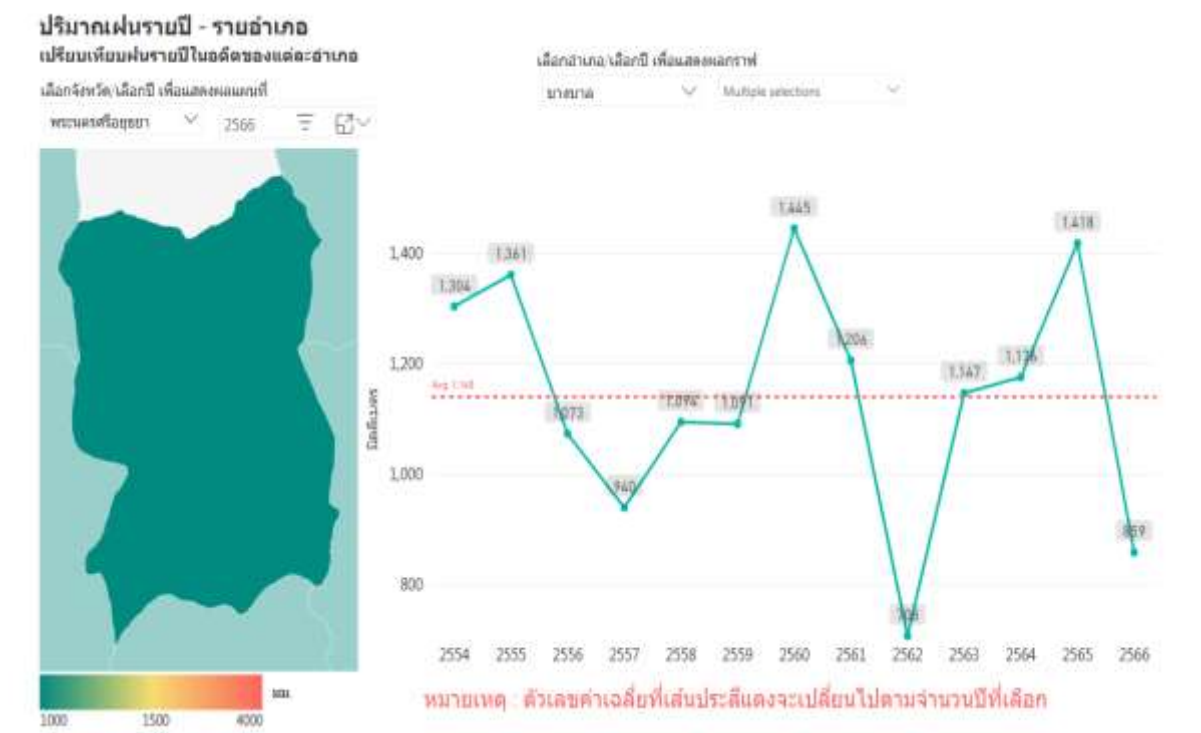
สรุปแล้วตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล มี ๓ ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม – มิถุนายน อากาศจะร้อนมาก อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ เฉลี่ย ๓๐-๓๕ องศาเซลเซียส ในช่วงเดือนมีนาคม - พฤษภาคม ระยะนี้อาจเกิดปัญหาขาดแคลนน้ำเนื่องจากอยู่ในภาวะฝนทิ้งช่วง

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม - ตุลาคม อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ ๒๙-๓๒ องศาเซลเซียส ฝนตกหนักในช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม ระยะนี้อาจเกิดภาวะน้ำท่วมได้

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน - กุมภาพันธ์ อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ ๒๐-๒๒ องศาเซลเซียส อากาศจะหนาวมากในช่วงเดือนธันวาคม - มกราคม ระยะนี้อาจเกิดภัยหนาวได้แต่ไม่รุนแรงนัก

สถิติปริมาณน้ำฝน

ที่มา: สถิติข้อมูลน้ำรายจังหวัด ๒๕๖๗

ภัยธรรมชาติ

ตำบลบางหลวง ตั้งอยู่ติดลำคลองฤดูฝนเดือนสิงหาคม - พฤศจิกายน จะมีน้ำหลากจากภาคเหนือผ่านแม่น้ำเจ้าพระยา ทำให้เอ่อล้นท่วมทุกปี ซึ่งมีพื้นที่ติดลำคลอง เกษตรกรที่ปลูกกล้วย และพืชผักจะได้รับ ความเสียหายเกือบทุกปี จึงมีปัญหาเรื่องน้ำท่วมผลผลิตการเกษตร

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล สามารถเดินทางได้ ๒ เส้นทาง

๑. การคมนาคมทางบก

- ทางหลวงแผ่นดินสายอยุธยา - อ่างทอง
- ทางหลวงจังหวัดสายอยุธยา-บางบาล-เสนา
- ถนนคันคลองชลประทาน

๒. การคมนาคมทางน้ำ

- อาศัยแม่น้ำลำคลอง ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำน้อย คลองบางหลวง (คลองโผงเผง) คลองบางปลาหมอ และคลองบางบาล ซึ่งสามารถใช้ได้ตลอดปี ติดต่อกับทุกตำบลและหมู่บ้าน

การคมนาคม

ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาลสามารถเดินทางติดต่อกันได้ ๒ ทาง คือ ทางบก และทางน้ำ แต่ในปัจจุบันจะใช้ทางบกมากกว่า เพราะสะดวกรวดเร็ว สามารถติดต่อได้ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน

การคมนาคมทางบกที่สำคัญ คือ การติดต่อได้ ภายในอำเภอ และการติดต่อระหว่างอำเภอ การคมนาคมติดต่อภายในอำเภอ มีดังนี้

๑. ถนนหลวงจังหวัดหมายเลข ๓๔๑๒ สายอยุธยา – บางบาล - เสนา ผิวการจราจรลาดยาง แอสฟัลท์ ตัดผ่านตำบลมหาพราหมณ์ ตำบลสะพานไทย ตำบลกบเจา ตำบลบ้านคลั่ง ตำบลพระขาว และตำบลน้ำเต้า ผ่านหน้าที่ว่าการอำเภอบางบาล ตรงหลักกิโลเมตรที่ ๗.๕

๒. ถนนคันคลองชลประทาน มีที่สำคัญ ๒ สาย คือ

๒.๑ ถนนคันชลประทาน โครงการสายชลประทานบางบาล-หัวเวียง ผ่านตำบลสะพานไทย ตัดกับถนนสาย ๓๔๑๒ ตรงกับทางแยกวัดกำแพงแก้ว ผ่านตำบลวัดยม ตำบลบางชะนี ตำบลบางหัก ตำบลบางหลวงโตด ตำบลบางหลวง ตำบลวัดตะกู ตำบลทางช้าง และนอกจากนั้นยังมีถนนลูกรังเข้าหมู่บ้านอีกหลายสาย เช่น ถนนลูกรังไปบ้านโรงนา วัดบางปลาหมอ เส้นทางทุ่งจากวัดใหม่ไปถึงวัดอินทาราม

๒.๒ ถนนคันคลองชลประทาน ตัดจากสี่แยกที่ว่าการอำเภอบางบาลถึงโครงการชลประทานบางบาล (วัดขนอน) ผ่านตำบลสะพานไทย ตำบลวัดยม ตำบลไทรน้อย ผ่านตำบลบ้านใหม่ อำเภอมะนังหรืออยุธยา ไปบรรจบถนนลาดยางสาย ๓๔๑๒

การคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอ มี ๒ สาย คือ

๑. ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๐๙ (อยุธยา-อ่างทอง) ผิวการจราจรลาดยางแอสฟัลท์ ตัดผ่านอำเภอมะนังหรืออยุธยา ผ่านพื้นที่อำเภอบางบาลที่ตำบลบ้านกุ่มไปอำเภอบางบาล จังหวัดอ่างทอง ความยาว ๓๐ กิโลเมตร

๒. ถนนทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๓๒๖๓ (เส้นทางอยุธยา-สุพรรณบุรี) ตัดจากอำเภอมะนังหรืออยุธยา ผ่านอำเภอบางบาลที่ตำบลมหาพราหมณ์ ตำบลสะพานไทย ตำบลพระขาวและตำบลน้ำเต้าเข้าสู่อำเภอเสนาเป็นถนนลาดยางแอสฟัลท์ สภาพดี

๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

- แหล่งน้ำจากธรรมชาติที่สำคัญ มี ๑ แหล่งน้ำ คือ

๑. คลองบางหลวง (คลองโผงเผง)

- มีโครงการส่งน้ำชลประทานอยู่ ๒ โครงการ คือ

- โครงการชลประทานบางบาล

- โครงการชลประทานผักไห่

แต่ว่าระบบการส่งน้ำของชลประทานยังไม่ดีพอ ต้องอาศัยน้ำจากธรรมชาติ คือ น้ำฝน

พื้นที่ชลประทาน/แหล่งน้ำ

๑. แหล่งน้ำชลประทาน ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล มีแหล่งน้ำจากโครงการของชลประทาน ๒ โครงการ คือ

- โครงการชลประทานมหาพราหมณ์ สูบน้ำช่วยเหลือ ตำบลบางชะนี ตำบลบางบาล ตำบลวัดยม ตำบลสะพานไทย ตำบลบางหัก ตำบลบางหลวงโตด ตำบลบางหลวง ตำบลมหาพราหมณ์ ตำบลสะพานไทย ตำบลกบเจา ตำบลพระขาว และตำบลไทรน้อย

- โครงการชลประทานผักไห่ สูบน้ำช่วยเหลือ ฝั่งตะวันตก ของตำบลบางหักตำบลบางหลวงโตด ตำบลบางหลวง ตำบลวัดตะกู และตำบลทางช้าง

๒. แหล่งน้ำธรรมชาติ ประกอบด้วย แม่น้ำลำคลอง หนอง และบึงธรรมชาติ คือ

- คลองบางหลวง ไหลจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่ตำบลโผงเผง อำเภอบางบาล ไหลผ่าน ตำบลบางหลวงโตด ตำบลบางหลวง ตำบลวัดตะกู

๓. สภาพน้ำใต้ดิน

ตำบลบางหลวง พื้นที่อำเภอบางบาล มีสภาพน้ำใต้ดินที่ให้ปริมาณน้ำมาก (๕๐-๒๐๐ ลบ. เมตรต่อชั่วโมง) โดยทั่วไปน้ำมีคุณภาพดี แต่บางพื้นที่เป็นน้ำกร่อยและมีตะกอน

๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ขนาดการถือครองที่ดิน

ตำบลบางหลวง มีครัวเรือนเกษตรกร ๒๖๐ ครัวเรือน การถือครองที่ดินโดยแบ่งเป็นพื้นที่ของตนเอง ๑,๔๖๔ ไร่ และพื้นที่เช่าเพื่อทำการเกษตรกรรม ๑,๒๕๔ ไร่

๒. พื้นที่/สภาพการถือครอง

- มีที่ดินเป็นของตนเองประมาณ ๕๔%
- เช่าที่ดินทั้งหมดประมาณ ๔๖%

๓. จำนวนแรงงาน

ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงานและมีแม่บ้านอยู่จำนวนมาก ส่วนช่วงอายุระหว่าง ๑๐-๒๕ ปี จะมีไม่มากนักส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนนักศึกษา และรับจ้าง บางรายทำงานโรงงาน วัยแรงงานส่วนใหญ่จะมีไม่มาก ส่วนมากวัยแรงงานจะมีอาชีพทำงานโรงงานอุตสาหกรรม และโรงอิฐ จึงทำให้จำนวนแรงงานน้อย ส่วนผู้สูงอายุและเด็กอ่อนอยู่บ้าน การดำเนินการจัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ ทำได้ยาก

๔. รายได้ รายจ่าย ของครัวเรือน

ราษฎรในอำเภอบางบาล ส่วนใหญ่จะมีรายได้จากภาคเกษตรกรรม ส่วนอาชีพรองจะได้มาจากการรับจ้าง รายได้เฉลี่ยจะอยู่ในเกณฑ์ปานกลางประมาณ ๒๐,๐๐๐ - ๓๐,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี ส่วนอาชีพรับจ้างจะมีรายได้เฉลี่ยประมาณ ๑๐,๐๐๐ - ๑๒,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี และถ้าเป็นอาชีพค้าขายจะมีรายได้เฉลี่ย ๔๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี

๕. การเกษตร

พื้นที่ทั้งหมด ๑๓๕ ตารางกิโลเมตร หรือ ๘๔,๕๖๕ ไร่ ตำบลบางหลวง มีพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ ๒,๓๕๐ ไร่ คิดร้อยละ ๒.๗๗ ของพื้นที่ทั้งหมด แยกเป็นทำนา ๒,๐๘๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๗

ปลูกไม้ผล ๑๘๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘ ปลูกพืชผัก ๑๒๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕ เกษตรกรจำนวนมากไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีแต่ไม่พอทำกิน ต้องเช่าที่ดินเพื่อทำการเกษตร

๖. การปศุสัตว์

มีการเลี้ยงสัตว์ทั่วไป เช่น วัว, ไข่, ไก่เนื้อ, เป็ด, ห่าน เพื่อไว้บริโภคในครัวเรือนและเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวเล็กน้อยเท่านั้น เนื่องจากการเลี้ยงไว้เพื่อการค้ายังไม่เป็นที่นิยมแพร่หลาย

๗. การประมง

มีแม่น้ำหลายสาย ซึ่งเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญและเป็นแหล่งทำการประมงของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่นิยมจับปลาแหล่งน้ำธรรมชาติมากกว่าที่จะเพาะเลี้ยงเอง แต่มีการเพาะเลี้ยงปลาตูก ปลานิล ปลาตะกิม และปลาตะเพียน อยู่บ้างเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว

๘. อุตสาหกรรม

ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล มีอุตสาหกรรม ๒ ประเภท

- อุตสาหกรรมในครัวเรือนได้แก่ การทำกำนันรูป การทำดอกไม้จันทน์ ฯลฯ
- อุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ โรงสีข้าวขนาดเล็ก

๙. พาณิชยกรรม และการบริการ

เนื่องจากตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล ตั้งอยู่กึ่งกลางระหว่างอำเภอพระนครศรีอยุธยา และอำเภอสนา ซึ่งเป็นท้องที่มีเศรษฐกิจและเป็นศูนย์รวมทั้งด้านสินค้าและบริการต่างๆ ประชาชนสามารถเดินทางไปใช้บริการได้อย่างสะดวก จึงไม่มีสถาบันการเงินร้านค้า อาคารพาณิชย์ ตั้งขึ้นในพื้นที่อำเภอบางบาลมากนัก ส่วนใหญ่จะมีเพียงร้านค้าขนาดเล็กที่จำหน่ายสินค้าและของใช้ที่จำเป็นเท่านั้น

๑๐. การสหกรณ์

จำนวน ๑ แห่ง สหกรณ์การเกษตรอำเภอบางบาล

๑๑. การท่องเที่ยว

ด้านสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล

- ไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวและโบราณสถาน

๑๒. เป้าหมายของการทำฟาร์ม

เกษตรกรส่วนใหญ่ของตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล ทำนาข้าว ปลูกพืชผัก และไม้ผล

๑๓. เทคนิค วิธีการผลิต

ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล มีการนำเทคโนโลยีและวิธีการผลิตใหม่เข้ามาใช้ในการทำการเกษตร เช่น

- ๑) การทำปุ๋ยชีวภาพ แทนการใช้ปุ๋ยเคมี
- ๒) มีการจัดทำปุ๋ยชีวภาพจากเศษพืช และใช้หัวเชื้อปุ๋ย พด. จากกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต และทำให้พืชผักปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง
- ๓) การใช้สารสกัดชีวภาพ แทนการใช้สารเคมีเพื่อลดการเสี่ยงอันตรายจากสารเคมี

๑๔. สัตว์ใช้งาน เครื่องจักรกลการเกษตรและปัจจัยการผลิต

ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล ปัจจุบันไม่นิยมใช้แรงงานจากสัตว์ แต่ใช้เครื่องจักรกลการเกษตรแทนแรงงานสัตว์ เช่น รถไถใหญ่ รถไถเดินตาม เป็นต้น มีการใช้เครื่องจักรมาช่วยในภาคการเกษตรแทนแรงงานคน เช่น เครื่องสูบน้ำ รถเกี่ยวข้าว เป็นต้น

๑๕. แหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตร

- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- สหกรณ์การเกษตรบางบาล
- สินเชื่อนอกระบบ

๑๖. ผลผลิตเฉลี่ย ราคา ต้นทุนการผลิต

<u>ข้าวนาปรัง</u>	รายการ	บาท/ไร่
-	ค่าพันธุ์ ๒๕ กก.	๖๒๐
-	ค่าไถ	๔๕๐
-	ค่าปุ๋ย	๘๐๐
-	ฮอร์โมน (๒ ครั้ง)	๙๐
-	ค่าสารเคมี (วัชพืช)	๔๕๐
-	ค่าสารเคมี (แมลง)	๒๘๕
-	ค่าสูบน้ำ	๑,๐๐๐
-	ค่าเกี่ยว	๕๐๐
-	ค่าขนส่ง	๒๐๐
-	ค่าเช่านาไร่ละ ๒,๐๐๐ บาท ทำ ๒ ครั้ง	๑,๐๐๐
	รวมค่าใช้จ่าย	๕,๓๙๕ บาท
	ราคาขาย (บาท/กิโลกรัม)	๗ บาท
	นาปรังผลผลิตเฉลี่ย	๙๕๐ กก./ไร่
	ขายได้	๖,๖๕๐ บาท
	กำไรสุทธิ	๑,๒๕๕ บาท

ไม้ผล

กล้วยหอม	บาท/ไร่
- ค่าเตรียมดิน	๕๐๐ บาท
- ค่าหน่อ	๓,๐๐๐ บาท
- ค่าจ้างปลูก	๑,๐๐๐ บาท
- ค่าปุ๋ยเคมี	๒๕๐ บาท
- ค่าปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยหมัก/ ปุ๋ยคอก)	๑๐๐ บาท
- ค่าสารบำรุงต่างๆ เช่น ฮอร์โมน น้ำหมัก ฯลฯ	๓๐๐ บาท
- ค่าไฟฟ้า (ต่อรอบการผลิต)	๒๐๐ บาท
- ค่าเช่า (ต่อรอบการผลิต)	๑,๐๐๐ บาท
รวมค่าใช้จ่าย	๖,๘๕๐ บาท
ผลผลิตกิโลกรัมต่อไร่	๒,๕๐๐ กิโลกรัมต่อไร่
ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	๒๐ บาท
รายได้	๕๐,๐๐๐ บาท
กำไรสุทธิ	๔๓,๑๕๐ บาท

ข้อมูลด้านสังคม

จำนวนประชากรและครัวเรือน

ประชากรในตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๓๑๔ ครัวเรือน เป็นชาย ๔๐๔ คน หญิง ๔๖๓ คน รวมทั้งหมด ๘๖๗ คน ส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงาน จึงทำให้ไม่ขาดแคลนแรงงานในการประกอบอาชีพทางการเกษตร แต่ก็มีประชากรวัยหนุ่มสาวที่ไปทำงานที่อื่นบ้าง

จำนวนประชากร (ตำบลบางหลวง)

มีประชากรทั้งสิ้น ๘๔๘ คน แยกเป็นชาย ๓๙๐ คน หญิง ๔๕๘ คน จำนวนครัวเรือน ๓๑๘ หลังคาเรือน

ลำดับที่	ตำบล	ครัวเรือน	ประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
1.	ตำบลบางบาล	๓๗๑	๕๘๕	๕๕๐	๑,๐๓๕
2.	ตำบลไทรน้อย	๗๓๗	๑,๑๓๕	๑,๒๓๕	๒,๓๗๐
3.	ตำบลบางหลวงโคด	๒๕๖	๓๑๔	๓๖๓	๖๗๗
4.	ตำบลบางหัก	๔๗๔	๖๓๘	๗๑๖	๑,๓๕๔
5.	ตำบลบางชะนี	๕๔๗	๘๘๔	๙๖๖	๑,๘๕๐
6.	ตำบลบ้านกุ่ม	๑,๓๖๓	๑,๖๗๘	๑,๘๙๓	๓,๕๗๑
7.	ตำบลกบเจา	๙๐๐	๑,๑๕๕	๑,๓๒๒	๒,๔๗๗
8.	ตำบลบ้านคลั่ง	๖๔๓	๙๙๒	๑,๐๖๖	๒,๐๕๘
9.	ตำบลพระขาว	๑,๕๘๖	๑,๘๙๖	๑,๙๖๙	๓,๘๖๕
10.	ตำบลน้ำเต้า	๑,๐๙๐	๑,๒๘๒	๑,๒๘๒	๒,๕๖๔
11.	ตำบลทางช้าง	๓๙๖	๔๖๓	๕๓๘	๑,๐๐๑
12.	ตำบลวัดตะกู	๕๗๕	๗๐๔	๘๐๘	๑,๕๑๒
13.	ตำบลบางหลวง	๓๑๘	๓๙๐	๔๕๘	๘๔๘
14.	ตำบลวัดยม	๕๔๙	๗๒๑	๗๙๒	๑,๕๑๓
15.	ตำบลสะพานไทย	๙๕๗	๑,๐๑๘	๑,๐๖๖	๒,๐๘๔
16.	ตำบลมหาพราหมณ์	๑,๘๒๔	๒,๓๒๔	๒,๕๒๖	๔,๘๕๐
รวม		๑๒,๕๘๖	๑๖,๐๗๙	๑๗,๕๕๐	๓๓,๖๒๙

ที่มา สำนักทะเบียนอำเภอบางบาล พ.ศ.๒๕๖๘

ขนบธรรมเนียมประเพณีพิธีกรรมอิทธิพลทางความคิด (ค่านิยม)

ขนบธรรมเนียมประเพณีของราษฎร จะมีเป็นประเพณีพื้นบ้าน เช่น งานทำบุญศาลเจ้าปู่ จัดงานช่วงเดือน กุมภาพันธ์ และประกอบพิธีกรรมในวันสำคัญๆ ทางศาสนา งานประเพณีต่างๆ ได้แก่ ประชาชนชาวไทยทั่วไป สามารถจำแนกได้ทั้งปี ดังนี้

- ทำบุญวันขึ้นปีใหม่ วันที่ ๑ มกราคม
- เทศกาลตรุษจีน เดือน กุมภาพันธ์
- ทำบุญกลางบ้าน วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓
- ทำบุญวันสงกรานต์ วันที่ ๑๓-๑๕ เมษายน
- ทำบุญวันเข้าพรรษา เดือน กรกฎาคม
- ทำบุญวันออกพรรษา เดือน ตุลาคม
- เทศกาลวันลอยกระทง เดือน พฤศจิกายน
- เทศกาลวันสิ้นปี ๓๑ ธันวาคม

ศาสนา สิ่งยึดเหนี่ยว และข้อห้ามต่าง ๆ

การศาสนาประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประมาณร้อยละ ๙๐ ศาสนาอื่นๆ ประมาณร้อยละ ๑๐ แต่ตำบลบางหลวงไม่มีสถาบันหรือองค์กรทางศาสนาในพื้นที่

การศึกษา

ในตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล มีโรงเรียนจัดการศึกษาทั้งระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษา ดังนี้

๑. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต ๒ ตำบลบางหลวง มี ๑ โรงเรียน คือ โรงเรียนประชากรรังสฤษฎ์

ผู้นำตามธรรมชาติ กลุ่มตามธรรมชาติ

- กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
- ผู้ทรงคุณวุฒิ
- ข้าราชการ
- กรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดฯ
- ผู้นำกลุ่มต่าง ๆ
- ฯลฯ

การรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพ มีดังนี้

๑. กลุ่มเกษตรกร
๒. กลุ่มยุวเกษตรกร
๓. กลุ่มส่งเสริมอาชีพ

องค์กรในชุมชน

องค์กรในชุมชนของตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล ได้แก่

- กองทุนหมู่บ้าน
- กลุ่มเกษตรกร

- กลุ่มอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)
- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- กลุ่มส่งเสริมอาชีพ
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
- กลุ่มผู้สูงอายุ
- กลุ่ม อพปร.
- กลุ่มสหกรณ์
- กลุ่มลูกค้า ธกส.

กองทุน

- กองทุนหมู่บ้าน ๕ กองทุน

สาธารณสุข

ในเขตอำเภอบางบาล มีสถานบริการด้านสาธารณสุข ดังนี้

๑. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล จำนวน ๑ แห่ง

ภูมิปัญญา

- มะนาวอบแห้ง
- ขนมไทย
- มะม่วงกวน
- แปรรูปน้ำพริก

๑๔. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กร

๑๔.๑ เกษตรกรผู้นำ

- ๑) นายสมพงษ์ ศรีสุข เกษตรกรประธานเครือข่าย ศพก.

๑๔.๒ องค์กรเกษตรกร

- ๑) กลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑ กลุ่ม
- ๒) วิสาหกิจชุมชน ๒ กลุ่ม

วิสาหกิจชุมชน จำนวน - วิสาหกิจชุมชน

ชื่อวิสาหกิจชุมชน	รหัสทะเบียน	ที่ตั้ง/ เบอร์โทร.	ผลิตภัณฑ์
ปัจจุบันไม่มีวิสาหกิจชุมชนแล้ว			

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน มีจำนวน ๑ ศูนย์ มีสมาชิกศูนย์ละ ๓๐ คน ได้แก่

๑) ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตำบลบางหลวง (ศูนย์ขยาย)

ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน มีจำนวน ๑ ศูนย์ มีสมาชิกศูนย์ละ ๓๐ คน

๑) ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ตำบลบางหลวง (ศูนย์ขยาย)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เครือข่าย ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล
จำนวน ๑ คน ศูนย์

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอบางบาล จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงสวนบวรรังษี อำเภอบางบาล จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

สินค้าหลัก : มะนาว ตะไคร้

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ ๒ ตำบล บางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

พิกัด : Latitude ๑๔.๔๐๔๓๕๖๒๘๗๘๘๖๐๕๖ Longitude ๑๐๐.๔๓๐๗๒๒๔๙๙๒๓๕๘ x ๖๕๔๒๔๕ y
๑๕๔๒๙๒๖ zone ๔๗

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายสมพงษ์ ศรีสุข

ที่อยู่ : ๕๔ หมู่ ๔ ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๔-๓๑๐๓๕๒๘

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การบริหารจัดการด้านการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการพื้นที่ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑.การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

๒.การทำเกษตรหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพ

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑. ฐานการเรียนรู้ด้านการเกษตรทฤษฎีใหม่แบบผสมผสาน

แปลงเรียนรู้ :

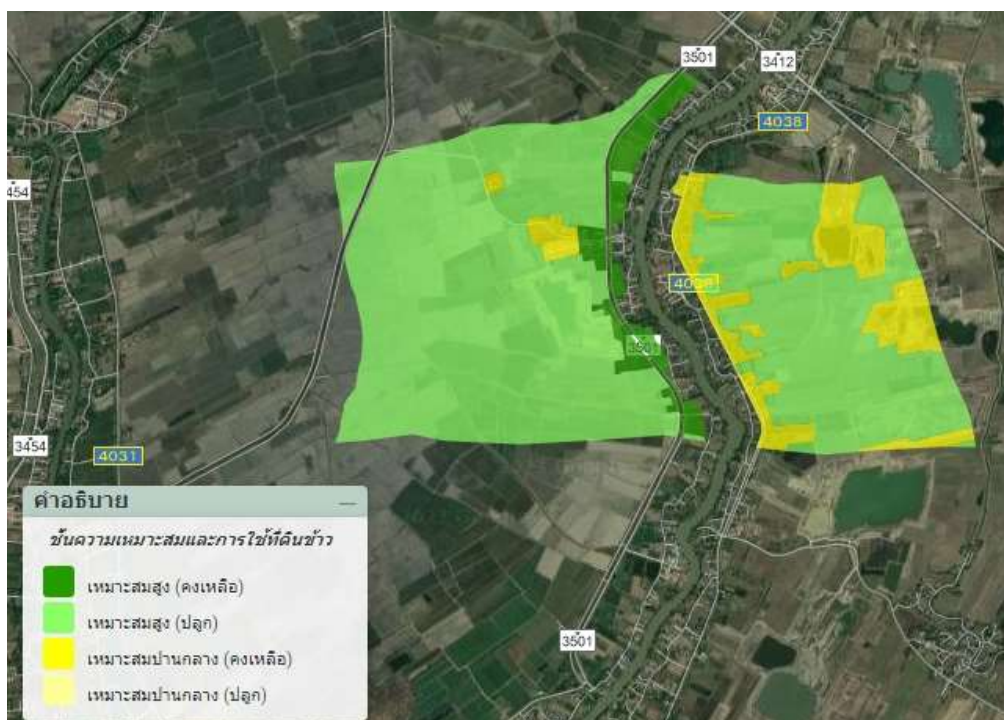
ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นายทศพร คำเอี่ยม นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๐-๙๙๔๔๕๔๐๒

๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used) ในเขตอำเภอบางบาล (พื้นที่ทำการเกษตร)

เกษตรกรในตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล ส่วนใหญ่จะมีการปลูกข้าวนาปี ข้าวนาปรัง ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก สมุนไพร จะมีที่ดินเป็นของตนเองและมีเช่าเป็นบางส่วน ดังนี้

ประเภทการใช้ที่ดิน	พื้นที่ (๒,๒๑๐ ไร่)	
	ไร่	ร้อยละ
๑. นาข้าว	๒,๐๘๕	๙๔.๓๔
๒. ไม้ผล	๙๐	๔.๐๗
๓. ไม้ยืนต้น	๑	๐.๐๔
๓. พืชผัก	๓๒	๑.๔๕
๔. สมุนไพร	๒	๐.๑๐

แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Agri-Map พ.ศ.๒๕๖๘)

กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Agri-Map พ.ศ.๒๕๖๗)

ข้อมูลพื้นฐานการเกษตรของพื้นที่เกษตรตำบลบด ปี 2565

ตำบล	เขตการปกครอง				ปี 2565		พื้นที่รวม		ข้อมูลการเกษตร										ข้อมูลการประกอบอาชีพเกษตรกร															
									พื้นที่		จำนวน		ไร่		ไร่		ไร่		ไร่		ไร่		ไร่		ไร่		ไร่		ไร่		ไร่		ไร่	
	จำนวน				ไร่		ไร่		ไร่		ไร่		ไร่		ไร่		ไร่		ไร่		ไร่		ไร่		ไร่		ไร่		ไร่					
	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่			
รวม	36	331	2	4	85,693.88	11,465	81,228.88	1,838.00	46,678.50	3,469	6,947.00	784	45,192.00	1,294	42,439.00	1,873	3,402.00	892	39.50	39	743.00	471	1.00	1	1,530	12	13.00	4	7.00	5				
บด	1	5	1	0	3,324.04	1,055	3,329.00	0	2,669.00	200	314.00	44	2,426.00	86	2,313.00	102	115.00	54	0	0	42.00	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
บด	1	4	1	0	6,674.89	1,513	6,674.00	0	3,361.00	280	568.00	79	3,392.00	108	3,200.00	141	120.00	73	1.00	2	40.00	73	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
บด	1	10		0	5,434.81	1,370	5,434.00	0	2,757.00	306	475.00	67	2,341.00	86	2,475.00	112	195.00	130	10.00	5	65.00	45	0	0	5.00	5	5.00	11	2.00	2				
บด	1	5		0	4,545.26	1,084	4,545.00	0	1,548.00	130	89.00	73	1,201.00	37	1,439.00	56	79.00	45	1.00	2	35.00	30	0	0	1.00	1	0	0	0	0	0			
บด	1	10		0	6,973.84	4,840	6,973.00	0	3,104.00	170	113.00	18	1,192.00	42	5,000.00	126	80.00	25	1.00	3	30.00	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
บด	1	8	0	1	7,402.84	1,412	7,402.00	0	4,129.00	225	696.00	46	4,666.00	34	4,077.00	160	39.00	58	2.00	2	34.00	20	0	0	0	0	1.00	1	0	0	0			
บด	1	7	0	1	5,053.00	1,034	5,053.00	0	2,253.00	170	290.00	18	2,898.00	96	2,200.00	122	20.00	20	3.00	2	28.00	30	0	0	0	0	2.00	2	0	0	0			
บด	1	7	0	1	6,041.82	1,343	6,041.00	0	4,304.00	195	351.00	17	2,815.00	107	4,300.00	140	70.00	58	1.00	1	30.00	20	0	0	0	0	1.00	2	0	0	0			
บด	1	8	0		6,834.10	1,540	6,834.00	0	4,310.00	290	852.00	39	5,274.00	117	4,180.00	160	78.00	50	6.00	3	42.00	80	0	0	4.00	3	0	0	0	0	0			
บด	1	6	0		3,687.28	960	2,766.00	0	1,569.00	119	308.00	21	964.00	42	1,513.00	70	30.00	30	1.00	2	35.00	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
บด	1	8	0		1,668.52	1,485	3,052.00	0	2,084.00	190	214.00	50	3,320.00	97	2,989.00	102	55.00	42	3.00	2	37.00	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
บด	1	5	0		3,715.44	832	3,715.00	0	2,210.00	120	785.00	76	3,047.00	96	3,085.00	117	90.00	75	1.00	1	32.00	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
บด	1	4		0	3,356.30	677	1,356.00	0	2,696.30	200	193.00	25	2,540.00	82	2,533.00	105	85.00	54	1.50	1	40.00	40	1.00	1	3.00	1	1.00	1	1.00	1	0			
บด	1	8		0	5,680.12	1,334	5,680.00	0	987.00	180	124.00	56	739.00	56	784.00	40	120.00	78	2.00	3	100.00	48	0	0	1.00	1	0	0	0	0	0			
บด	1	5		0	4,243.91	1,850	4,243.00	0	2,873.00	340	420.00	81	3,701.00	110	2,450.00	125	120.00	40	2.00	3	100.00	45	0	0	1.00	1	0	0	0	0	0			
บด	1	9		0	9,348.36	3,371	7,680.00	1,858.00	4,055.00	310	1,291.00	85	4,378.00	173	3,800.00	184	150.00	88	5.00	7	100.00	39	0	0	0	0	0	0	0	0	0			

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครั้วเรือนเกษตรกร

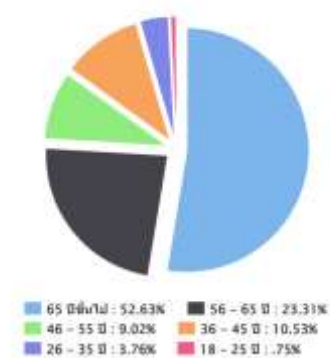
ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล มีครั้วเรือนเกษตรกร (ตามทะเบียนบ้าน) จำนวน ๑๓๓ ครั้วเรือน โดยมีหัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๗๗ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๖๓ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี จำนวน ๓๑ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๓๑ และอายุระหว่าง ๓๖ - ๔๕ ปี จำนวน ๑๔ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครั้วเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ช่วงอายุ (ปี)	ครั้วเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๗๗.๐๐	๕๒.๖๓
๕๖ - ๖๕ ปี	๓๑.๐๐	๒๓.๓๑
๔๖ - ๕๕ ปี	๑๒.๐๐	๙.๐๒
๓๖ - ๔๕ ปี	๑๔.๐๐	๑๐.๕๓
๒๖ - ๓๕ ปี	๕.๐๐	๓.๗๖
๑๘ - ๒๕ ปี	๑.๐๐	๐.๗๕
รวม	๑๓๓.๐๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๘

หัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล

(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๘)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

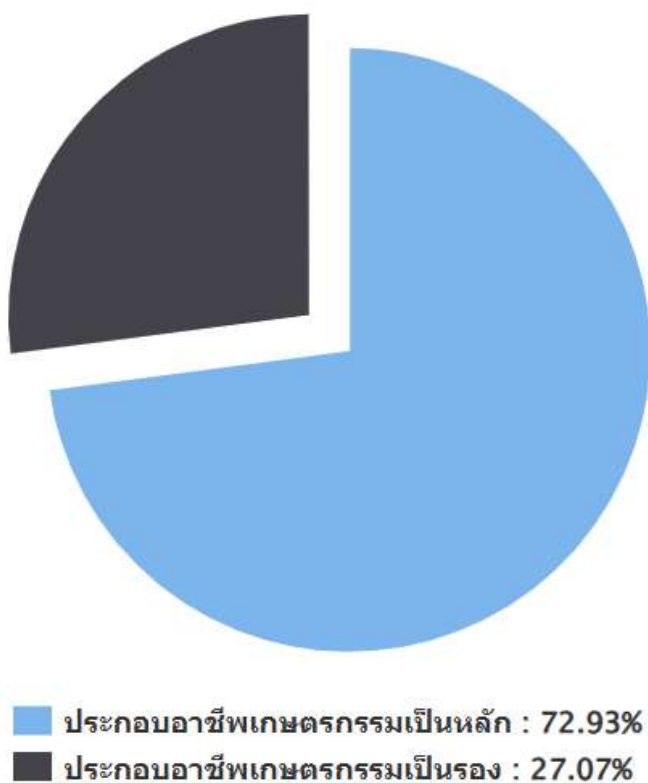
ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๘๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๙๓ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๓๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๐๗ %

ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกรตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๘๗.๐๐	๗๒.๙๓
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๓๖.๐๐	๒๗.๐๗

ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๘

ลักษณะการประกอบอาชีพ

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๘)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

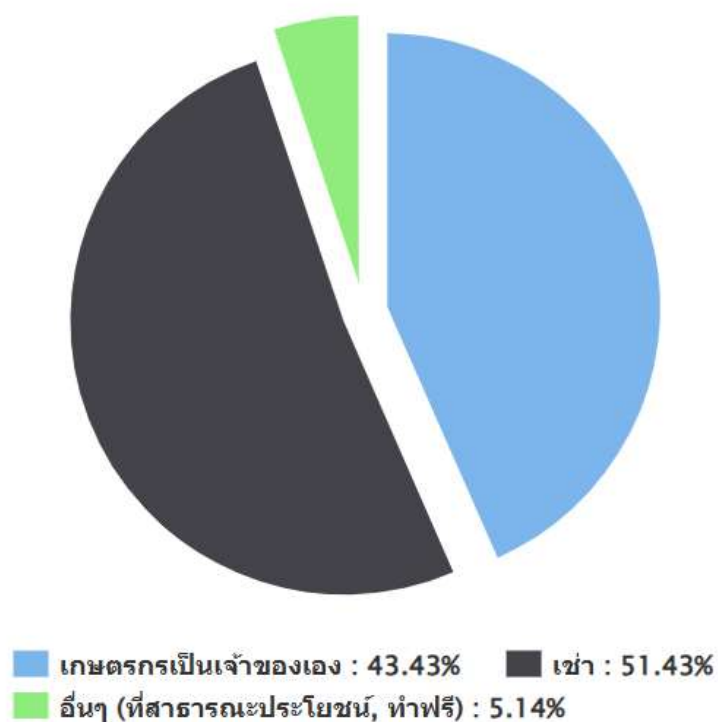
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลบางหลวง อำเภอบางบาลส่วนใหญ่ เช่า จำนวน ๙๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๔๓ รองลงมาคือเกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๗๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๔๓ และอื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕.๑๔ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๗๖.๐๐	๔๓.๔๓
เช่า	๙๐.๐๐	๕๑.๔๓
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๙.๐๐	๕.๑๔

ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๘

ลักษณะการถือครองที่ดิน

ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๘)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

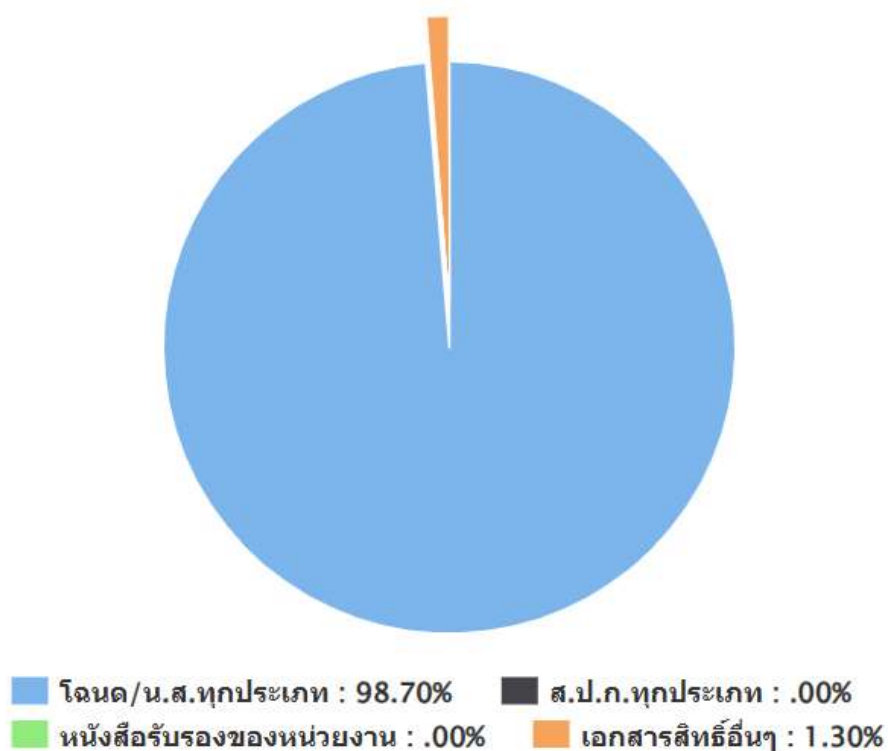
เกษตรกรตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล มีการถือครองที่ดินเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๗๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๗๐ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ อื่นๆจำนวน ๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์อื่นๆ	
๗๖.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑.๐๐	๗๖

ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๘

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)

ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๘)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอบางบาลมีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๖ กลุ่ม มีสมาชิก ๑๓๘ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๗ กลุ่ม สมาชิก ๘๖ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๗ กลุ่ม สมาชิก ๑๓๑ ราย วิสาหกิจชุมชน ๒๖ แห่ง สมาชิก ๒๖๘ ราย

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	กลุ่มส่งเสริม		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
บางบาล												
วัดยม	๑	๒๐			๑	๑๘						
สะพานไทย	๑	๓๐	๑	๑๒			๑	๗				
กบเจา			๑	๑๗	๒	๒๔	๔	๓๒				
บางหลวง												
วัดตะกู	๑	๓๐										
น้ำเต้า							๑	๒๕				
พระขาว	๑	๒๐	๑	๑๐								
บ้านคลัง					๑	๓๗	๑	๑๐				
ทางช้าง					๑	๑๑	๒	๔๕				
บางชะนี	๑	๒๕	๑	๑๑								
บ้านกุ่ม			๑	๙	๑	๑๕	๕	๔๘				
บางหัก												
มหาพราหมณ์					๑	๒๖	๒	๑๔				
ไทรน้อย			๑	๑๓			๑๐	๘๗				
บางหลวงโตด	๑	๑๓	๑	๑๔								
รวม	๖	๑๓๘	๗	๘๖	๗	๑๓๑	๒๖	๒๖๘				

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๘

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอบางบาลมีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และ ศพก. เครือข่าย ๑๖ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๖ ศูนย์ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๖ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑๖ ศูนย์

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอบางบาล จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ศพก. .	ศพก. เครือข่าย	ศจช. .	ศดปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยี ด้านการ
						กษ.	ปศ	ปกรป	
บางบาล			๑	๑	๑				
วัดยม		๑			๑				
ไทรน้อย		๒	๑	๑	๑				
สะพานไทย					๑				
มหาพราหมณ์		๑			๑				
กบเจา	๑	๕	๑	๑	๑				
บ้านคล้ง		๑			๑				
พระขาว		๑			๑				
น้ำเต้า		๑	๑	๑	๑				
ทางช้าง					๑				
วัดตะกู					๑				
บางหลวง		๑	๑	๑	๑				
บางหลวงโดด		๒			๑				
บางหัก					๑				
บางชะนี			๑	๑	๑				
บ้านกุ่ม		๑			๑				
รวม	๑	๑๖	๖	๖	๑๖				

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๘

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอบางบาลมีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๒๓๒ คน โดยมีเกษตรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๑๑๑ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๑๐๕ ราย และอาสาสมัครปฏิรูปที่ดิน ๕ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่าหนึ่งหน้าที่

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบุญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
บางบาล	๐	๐	๐	๐	๕	๕	๐	๐	๐
วัดยม	๐	๐	๐	๑	๕	๔	๐	๐	๐
ไทรน้อย	๐	๐	๐	๐	๑๑	๑๐	๐	๐	๐
สะพานไทย	๐	๐	๑	๐	๕	๕	๐	๐	๐
มหาพราหมณ์	๐	๐	๐	๐	๗	๑๐	๐	๐	๕
กบเจา	๐	๑	๐	๐	๙	๙	๐	๑	๐
บ้านคลั่ง	๐	๐	๐	๐	๗	๗	๐	๐	๐
พระขาว	๐	๐	๐	๐	๗	๗	๐	๐	๐
น้ำเต้า	๐	๐	๐	๐	๕	๘	๐	๐	๐
ทางช้าง	๐	๐	๐	๑	๖	๖	๐	๐	๐
วัดตะกู	๐	๐	๐	๐	๗	๙	๐	๐	๐
บางหลวง	๐	๐	๐	๐	๕	๖	๐	๐	๐
บางหลวงโดด	๐	๐	๐	๐	๔	๔	๐	๐	๐
บางหัก	๑	๐	๐	๐	๘	๘	๐	๐	๐
บางชะนี	๑	๐	๐	๑	๕	๕	๑	๐	๐
บ้านกุ่ม	๐	๐	๐	๐	๙	๙	๑	๐	๐
รวม	๒	๑	๑	๓	๑๐๕	๑๑๑	๒	๑	๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๘

(๒) ปราชญ์ชาวบ้าน

ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล มีปราชญ์ชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการ ถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของปราชญ์แต่ละคน ซึ่งในอำเภอบางบาลมีปราชญ์ชาวบ้านจำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
บางหลวง	๑	นายสมพงษ์ ศรีสุข	๕๔ หมู่ ๙ ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
รวม	๑		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๘

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอบางบาล เครือข่าย

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายสมพงษ์ ศรีสุข

บ้านเลขที่: บ้านเลขที่ ๕๔ หมู่ ๙ ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถานการณ์ขอพื้นที่: พื้นที่ตำบลบางหลวงเป็นพื้นที่เกิดน้ำท่วมและประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำในการทำ การเกษตรอยู่บ่อยครั้ง

แนวทางการพัฒนา: ถ่ายทอดเทคโนโลยีสมัยใหม่ผสมผสานกับการใช้สารชีวภัณฑ์ในพื้นที่การเกษตร และ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้: การทำการเกษตรแบบผสมผสาน ใช้สารชีวภัณฑ์ช่วยลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณ และ คุณภาพผลผลิตสูงขึ้น

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑.การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

๒.การทำการเกษตรหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพ

ตารางที่ ๙ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงปลานิล	เลี้ยงปลานิล	๘	กบเจา	นายเฉลิม กองจินดา	๐๘๙-๘๑๙๐๐๖๐
๒	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มมูลค่าผลผลิตข้าว	เพิ่มมูลค่าผลผลิตข้าว	๘	กบเจา	นางสงบ เนียมหอม	๐๘๙-๙๐๔๑๒๗๒
๓	ศูนย์เรียนรู้การแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร	แปรรูปผลิตผลทางการเกษตร	๘	กบเจา	นางสาวเกศินี คงเจริญสุข	๐๘๕-๘๑๒๘๗๖๘
๔	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงสวนบวรรังษี	สวนผสมเกษตรทฤษฎีใหม่	๔	บางหลวง	นายสมพงษ์ ศรีสุข	๐๘๔-๓๑๐๓๕๒๘
๕	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	ทำการเกษตรแบบพอเพียง	๙	บ้านกุ่ม	นายอิศรา อินพรหม	๐๘๔-๘๗๘๑๙๘๔
๖	ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน	แปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลา	๔	ไทรน้อย	นางเบญจา นันทะเสน	๐๘๑-๘๐๓๕๑๙๗
๗	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่	สวนผสมเกษตรทฤษฎีใหม่	๓	บางหลวงโตด	นายกระแสร บัวบาน	๐๘๙-๐๖๔๖๕๑๑
๘	ศูนย์เรียนรู้การปลูกกล้วยหอมทอง	การปลูกกล้วยหอมทอง	๖	ไทรน้อย	นางสุวรรณ อรรถนาถ	๐๘๗-๗๕๕๐๙๒๗
๙	ศูนย์เรียนรู้การปลูกข้าว	การปลูกข้าว	๒	บางหลวงโตด	นายนเรศ ทับทิมเจือ	๐๘๑-๙๙๑๕๕๐๗
๑๐	ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงปลานิล	เลี้ยงปลานิล	๒	กบเจา	นายวุฒิ ไกรสถิตย์	๐๘๙-๘๐๓๑๙๕๔
๑๑	ศูนย์เรียนรู้นาแปลงใหญ่	การทำนาแปลงใหญ่	๘	น้ำเต้า	นายอนรรักษ์ ชูประวัติ	๐๘๙-๙๑๕๓๕๑๖
๑๒	ศูนย์เรียนรู้การปลูกเมล่อน	การปลูกเมล่อน	๒	บ้านคลัง	นายประสงค์ ไกรสิงห์	๐๘๑-๗๕๐๔๒๖๔

๑๓	ศูนย์เรียนรู้เกษตรชุมชน วัดโพธิ์	การทำเกษตรผสมผสาน	๒	กบเจา	นายบรรเจษฎ์ รำพึงจิต	๐๘๗-๔๑๑๐๑๑๙
๑๔	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง	การเลี้ยงไก่	๓	วัดยม	นายสุริยาวัชร จริต พันธ์	๐๘๑-๒๙๐๘๗๕๕
๑๕	ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวน ผสม	การทำไร่นาสวนผสม	๗	พระขาว	นายจรินทร์ อรรถ จรรณู	๐๘๗-๕๐๗๖๐๖๐
๑๖	ศูนย์เรียนรู้บางบาล บ้านเรา	การทำสวนผสม	๑	มหา พราหมณ์	นางสาวชญานิศ เอ็ม สมบูรณ์	๐๖๑-๖๖๕๐๘๓๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๘

ภาพที่ ๕ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเครือข่าย

อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อำเภอบางบาล

อำเภอบางบาล มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๒ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแปลงใหญ่น้ำเต้า และกลุ่มแปลงใหญ่บางหลวง

แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่น้ำเต้า

ที่อยู่ : หมู่ ๘ ตำบลน้ำเต้า อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๖,๕๓๗ บาท/ต่อไร่ เป็น ๔,๖๙๙ บาท (๒๙.%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๘๐๐/ไร่ เป็น ๘๕๐/ไร่ (๖.๒๕.%)
- เป้าหมายรายได้ ๒,๘๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๔,๖๙๙ บาท/ไร่

แผนการผลิตรายการกลุ่มของแปลงใหญ่ข้าวบางหลวง

ที่อยู่ : หมู่ ๔ ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๖,๕๗๗ บาท/ไร่ เป็น ๔,๖๙๙ บาท (๒๙.%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๘๐๐/ไร่ เป็น ๘๕๐/ไร่ (๖.๒๕.%)
- เป้าหมายรายได้ ๒,๘๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๔,๖๙๙ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. เพิ่มศักยภาพสมาชิกนาแปลงใหญ่ข้าว โดยคัดเลือกสมาชิกต้นแบบ ๓ – ๕ ด้าน มาเป็นตัวอย่างให้กับสมาชิกอื่นได้เรียนรู้จากของจริง เช่น การทำนาแบบลดต้นทุน การจัดทำบัญชีฟาร์ม เป็นต้น
๒. เพิ่มช่องทางการตลาดให้มากขึ้น และมีทางเลือกให้กับสมาชิกในการแปรรูปสินค้าที่ผลิตได้ส่งต่อตลาดเอกชนด้วยตัวสมาชิกเอง
๓. เร่งรัดการเข้าสู่ระบบ GAPกลุ่ม ให้ได้มากที่สุด

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	น้ำเต้า	แปลงใหญ่น้ำเต้าน้ำเต้า	ข้าว	๕๗	๑,๖๒๗	นายอนุรักษ์ ชูประวัติ	๐๘๙-๙๑๕๓๕๑๖
๒	บางหลวง	แปลงใหญ่ตำบลบางหลวง	ข้าว	๔๐	๖๒๒	นายสมคิด สุภาสาสน์	๐๘๖-๑๒๓๖๑๗๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๗

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่อำเภอบางบาล ส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนเหนียว และมีดินร่วนปนดินทรายอยู่ตามชายฝั่งคลองบ้างเล็กน้อย โดยมีชุดดิน ๖ ชุดดิน คือ

๑. ชุดดินอยุธยา (๖) มีอยู่ทั่วไปในท้องที่อำเภอบางบาล เป็นชุดดินที่มีอยู่มากที่สุดประมาณ ๖๐% ของพื้นที่ทั้งหมด มีความลาดชัน ๐-๑% ความลึกของดินลึกมาก เนื้อดินเป็นดินเหนียว หรือดินร่วนเหนียว สีของดินเป็นเทาดำ ถึงดำปนเทา มีจุดประสีเหลืองแดงและเหลืองเทา ที่ระดับความลึก ๑๒๐ ซม. การระบายน้ำช้ามาก ความสามารถให้น้ำซึมผ่านช้าการชะล้างมีอินทรีย์วัตถุค่อนข้างสูง มีปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ดินบนปานกลาง ดินล่างค่อนข้างต่ำ ปริมาณโปแตสเซียมที่เป็นประโยชน์ต่อพืชดินบนสูงมาก ดินล่างสูงมาก pH ของดินบน ๔.๕-๗ ดินล่าง ๔.๐-๕.๐ เหมาะสำหรับปลูกข้าว มีปัญหาเรื่องดินเป็นกรด หรือดินเปรี้ยว ไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ มีปัญหาเรื่องน้ำท่วม

๒. ชุดดินสิงห์บุรี (๒๑) เป็นชุดดินที่มีอยู่ทั่วไป รองลงมาจากชุดดินอยุธยาอยู่ในท้องที่ตำบลน้ำเต้า พระขาว บ้านคลัง กบเจา วัดยม บางชะนี บางบาล ไทรน้อย บางหลวงโดด และ

บางหัก มีความลาดชัน ๐-๑% ความลึกของดินลึกมาก เนื้อดินเป็นดินเหนียวตลอดชั้น สีของดินเป็นสีเทาเข้มปนน้ำตาล และมีจุดประสีน้ำตาล หรือเหลืองปนแดงการระบายน้ำเร็วความสามารถในการให้น้ำซึมผ่านปานกลาง กระชะล้างช้ามีอินทรีย์วัตถุปานกลางมีปริมาณฟอสฟอรัสที่มีประโยชน์ต่อพืช ดินชั้นบนปานกลาง ดินชั้นล่างต่ำ มีปริมาณโปแตสเซียมที่มีประโยชน์ต่อพืช ดินชั้นบนสูงมาก ดินชั้นล่างสูง pH ของดินชั้นบน ๕.๕-๖.๕ ชั้นล่าง ๔.๕-๕.๕ เหมาะสำหรับปลูกข้าว มีปัญหาเรื่องน้ำท่วม ไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่

๓. ชุดดินบางปะอิน (๒๕) เป็นชุดดินที่มีมากเป็นอันดับที่ ๓ แต่ส่วนมากจะอยู่บริเวณแม่น้ำลำคลอง มีอยู่ทั่วไปในท้องที่อำเภอบางบาล มีความลาดชัน ๐-๑% ความลึกของดินลึกมาก เนื้อดินเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายตลอดทั้งชั้น สีของดินเป็นสีเทาเข้มปนน้ำตาล หรือน้ำตาลตลอดทั้งชั้น มีจุดประสีน้ำตาล และสีเหลืองปนแดงที่ผิวดิน ส่วนชั้นใต้ดินมีจุดสีแดงการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ดินบนปานกลาง ดินล่างต่ำ ปริมาณโปแตสเซียมที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ดินบนสูงมาก ดินล่างสูงมาก pH ของดินบน ๕.๕-๖.๕ ดินล่าง ๕.๑-๖.๐ เหมาะสำหรับปลูกข้าวมีปัญหาเรื่องน้ำท่วม ค่อนข้างเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่

๔. ชุดดินเสนา (๘) เป็นชุดดินที่มีอยู่ในท้องที่ ตำบลไทรน้อย วัฒน และพระขาว มีความลาดชัน ๐-๑% ความลึกของดินลึกมากเนื้อดินเป็นดินเหนียวตลอดชั้น สีของดินเป็นสีเทาดำ เข้มถึงดำมีจุดประสีน้ำตาล หรือน้ำตาลปนแดง และน้ำตาลปนเหลือง ที่ระดับความลึก ๑๕๐ ซม. การระบายน้ำช้ามาก ความสามารถให้น้ำซึมผ่านช้าและชะล้างช้ามีอินทรีย์วัตถุปานกลาง มีระดับน้ำใต้ดินที่ระดับความลึก ๑๐๐ ซม. เป็นเวลา ๑-๒ เดือน มีปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ดินบนปานกลาง ดินล่างต่ำ ปริมาณโปแตสเซียมต่อพืช ดินบนสูงมาก ดินล่างสูงมาก pH ของดิน ดินบน ๔.๕-๕.๐ ดินล่าง ๔.๐-๔.๕ เหมาะสำหรับปลูกข้าว มีปัญหาเรื่องดินเป็นกรดหรือดินเปรี้ยวไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ มีปัญหาเรื่องน้ำท่วม

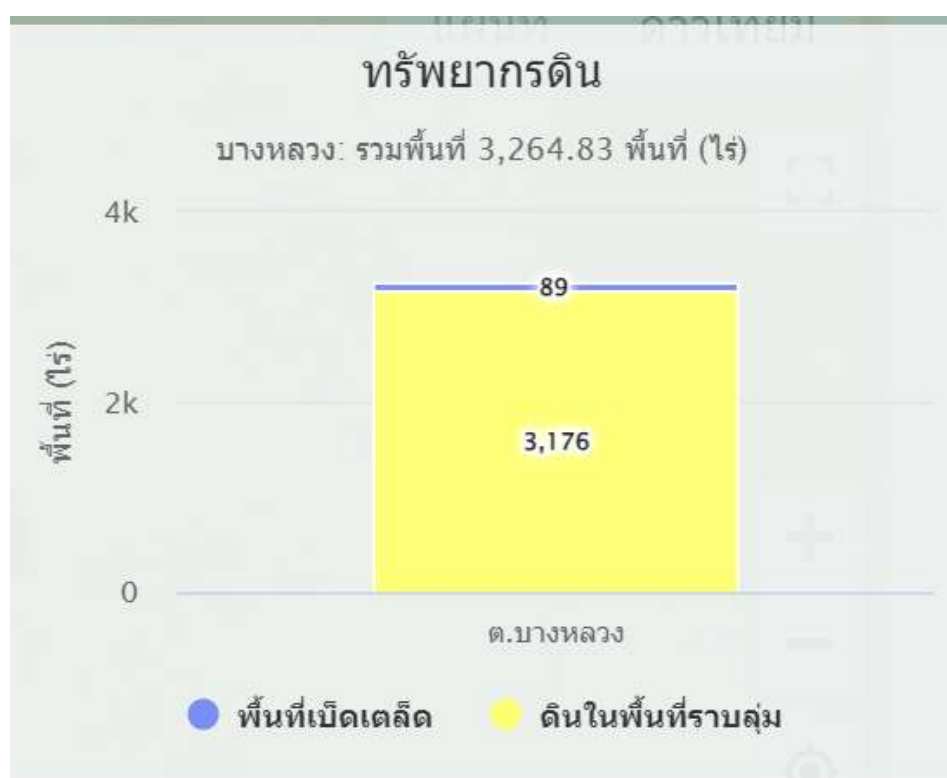
๕. ชุดดินราชบุรี (๑๖) เป็นชุดดินที่อยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา มีอยู่ในท้องที่ของตำบลบ้านกุ่ม และไทรน้อย มีความลาดชัน ๐-๑% ความลึกของดินลึกมาก เนื้อดินเป็นดินเหนียว หรือดินเหนียวปนน้ำตาล การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความสามารถให้น้ำซึมผ่านช้า อินทรีย์วัตถุปานกลาง ปริมาณโปแตสเซียม ดินบนสูง ดินล่างสูง pH ของดิน ดินบน ๕.๕-๖.๕ ดินล่าง ๖.๐-๗.๐ เหมาะสำหรับปลูกข้าว มีปัญหาเรื่องน้ำท่วม ไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ การระบายน้ำไม่ดี

๖. ชุดดินท่าม่วง (๑๑) เป็นชุดดินที่มีอยู่จำนวนน้อยที่สุด มีในท้องที่ตำบลบางหัก เพียงตำบลเดียวทางด้านทิศเหนือ มีความลาดชัน ๑-๒% ความลึกของดินลึกมาก เนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียว ดินร่วนเหนียวปนทราย และดินร่วนปนทรายแป้ง สีของดินมีสีน้ำตาล หรือน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีซีด ที่ระดับความลึก ๕๐ ซม. การระบายน้ำดีปานกลาง ความสามารถให้น้ำซึมผ่านปานกลาง การชะล้างช้า มีอินทรีย์วัตถุปานกลาง ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ดินบนสูงมาก ดินล่างสูงมาก ปริมาณโปแตสเซียมที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ดินบนสูงมาก pH ของดิน ดินบน ๕.๕-๖.๕ ดินล่าง ๖-๗ ไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว เหมาะสำหรับปลูกพืชไร่ มีปัญหาเรื่องน้ำท่วม

ตารางที่ ๑๑ แสดงทรัพยากรดินตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๐	๐
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๐	๐
พื้นที่เบ็ดเตล็ด (สีน้ำเงิน)	๘๘.๕๔	๒.๗๑
กลุ่มชุดดินผสม	๐	๐
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม (สีเหลือง)	๓,๑๗๖.๒๙	๙๗.๒๙

ที่มา : Agri-Map , ๒๕๖๘

ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลบางหลวง (แผนภูมิแสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน) อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Agri-Map พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๗ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลบางหลวง (แผนที่แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน) อำเภอบางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Agri-Map พ.ศ.๒๕๖๘)

๒) ทรัพยากรน้ำ

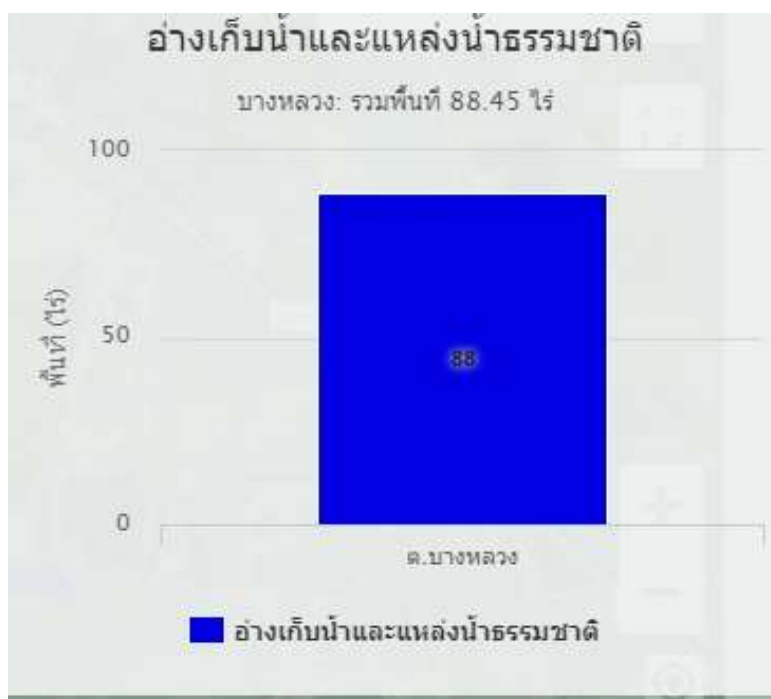
อำเภอบางบาล เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ...๘๐...% ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งสิ้น ๓๔ บ่อ
แยกรายตำบลได้ดังนี้ (ตำบลบางหลวงไม่มีแหล่งน้ำใต้ดิน)

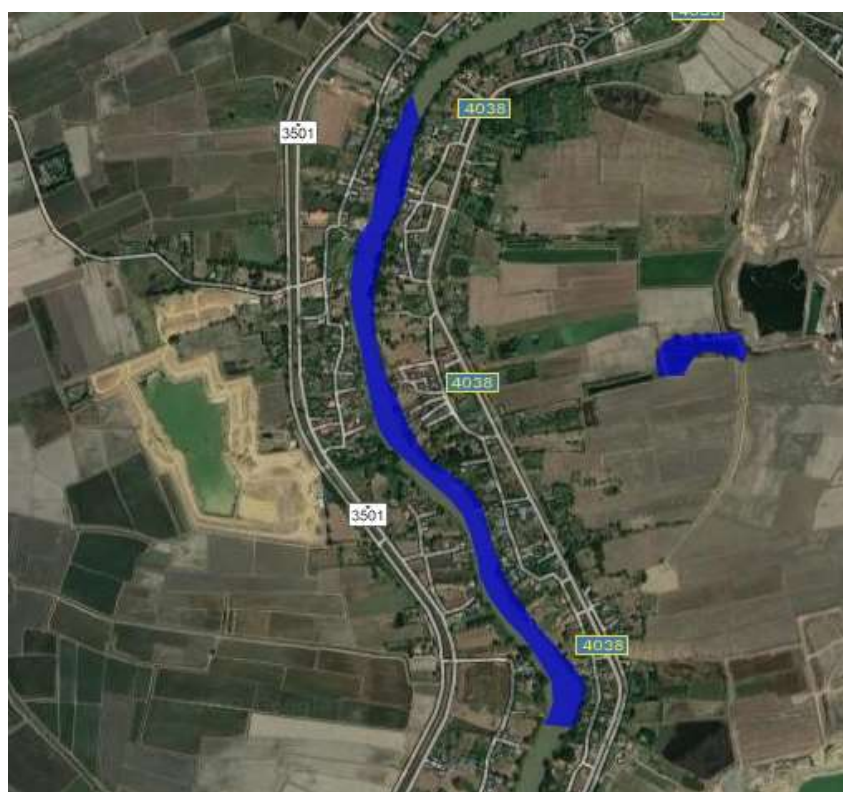
ตำบลมหาพราหมณ์	จำนวน ๗ บ่อ
ตำบลบางชะนี	จำนวน ๕ บ่อ
ตำบลกบเจา	จำนวน ๔ บ่อ
ตำบลบางหัก	จำนวน ๓ บ่อ
ตำบลพระขาว	จำนวน ๓ บ่อ
ตำบลบ้านคลัง	จำนวน ๓ บ่อ
ตำบลวัดยม	จำนวน ๒ บ่อ
ตำบลสะพานไทย	จำนวน ๒ บ่อ
ตำบลบางบาล	จำนวน ๑ บ่อ
ตำบลน้ำเต้า	จำนวน ๑ บ่อ
ตำบลวัดตะกู	จำนวน ๑ บ่อ
ตำบลไทรน้อย	จำนวน ๑ บ่อ
ตำบลบ้านกุ่ม	จำนวน ๑ บ่อ

ตำบลบางหลวงไม่มีแหล่งน้ำใต้ดิน

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง และในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดิน จะได้รับการเติมจากฝน ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรและได้รับจาก โครงการชลประทาน ในพื้นที่ชลประทาน จำนวน ๘๘.๔๕ ไร่

ภาพที่ ๘ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Agri-Map พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๙ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Agri-Map พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ไม่มี)

๑.๔ สีนคําเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินคํา ข้าว

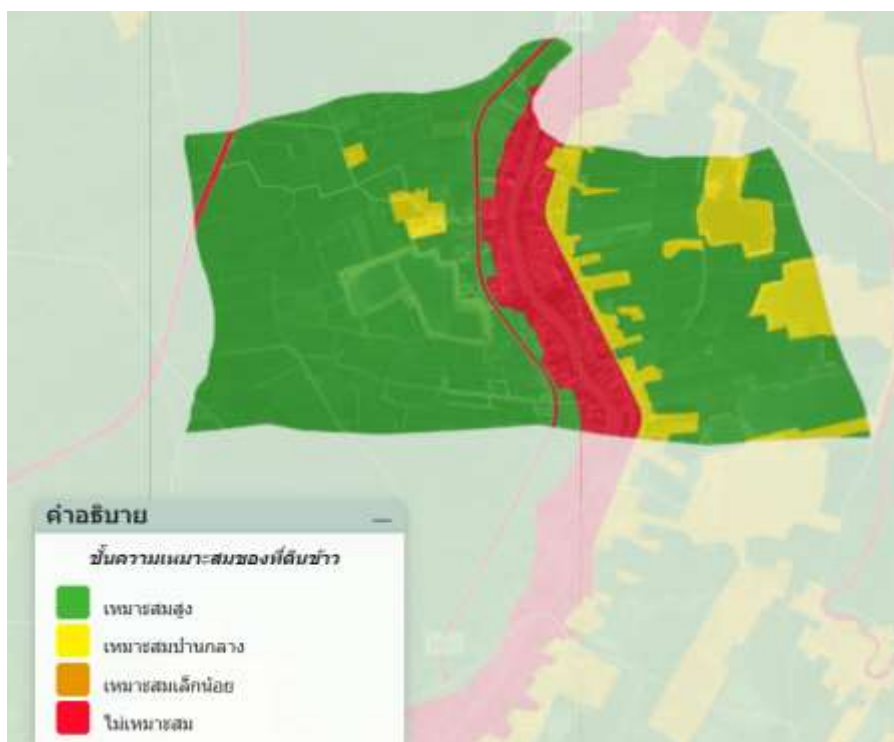
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม อำเภอบางบาล มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมดจำนวน ๘๕,๔๘๒.๔๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๕๖,๐๑๓.๑๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๕๒ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๘,๕๐๘.๕๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๖๕ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน - ไร่ คิดเป็นร้อยละ - และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๐,๙๖๐.๗๘ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๘๒

ตารางที่ ๑๒ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

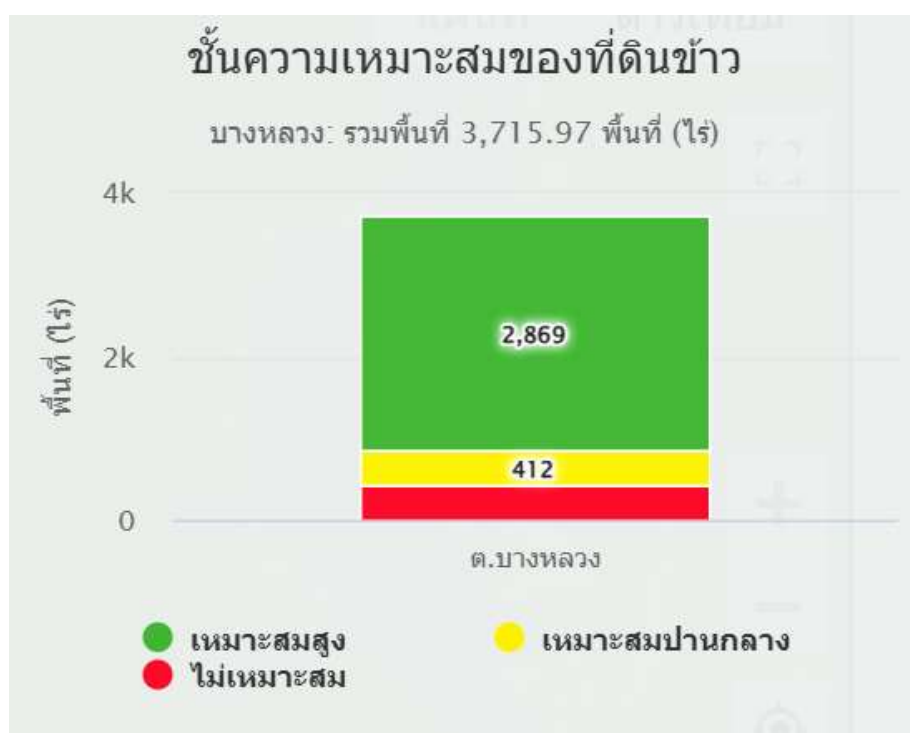
ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๘๕,๔๘๒.๕๒ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
บ้านกุ่ม	๖,๐๗๖.๒๔	๒,๐๘๘.๕๒	-	๑,๑๘๒.๓๓	๙,๓๔๗.๐๙
กบเจา	๕,๐๖๙.๖๙	๑,๔๓๗.๕๗	-	๘๙๗.๓๘	๗,๔๐๔.๖๔
มหาพราหมณ์	๓,๖๙๗.๒๙	๒,๐๙๒.๒๒	-	๑,๑๗๑.๗๒	๖,๙๖๑.๒๓
น้ำเต้า	๔,๙๒๐.๔๙	๙๗๕.๒๖	-	๙๓๙.๕๐	๖,๘๓๕.๒๕
วัดยม	๔,๗๕๗.๗๙	๑,๓๒๕.๔๙	-	๕๕๒.๐๐	๖,๖๓๕.๒๘
พระขาว	๔,๒๐๔.๗๒	๗๔๗.๐๘	-	๑,๐๙๓.๖๙	๕,๙๙๕.๔๙
บางหัก	๒,๒๘๒.๒๐	๒,๕๘๙.๓๔	-	๖๑๙.๓๑	๕,๔๙๐.๘๕
ไทรน้อย	๒,๘๗๒.๐๓	๑,๖๒๙.๒๑	-	๙๒๔.๒๙	๕,๔๒๕.๕๓
บ้านคลัง	๓,๕๕๒.๗๑	๑,๐๕๐.๘๕	-	๔๕๙.๗๘	๕,๐๕๓.๓๔
สะพานไทย	๒,๖๕๑.๑๗	๑,๕๙๒.๓๘	-	๓๑๙.๑๙	๔,๕๖๒.๗๔
บางชะนี	๒,๖๓๐.๑๗	๘๗๕.๘๑	-	๗๓๘.๔๖	๔,๒๔๔.๔๔
บางหลวง	๓,๐๙๓.๔๓	๑๘๗.๕๔	-	๔๓๕.๐๑	๓,๗๑๕.๙๘
ทางช้าง	๒,๘๔๗.๓๒	๓๓๗.๗๔	-	๕๐๓.๐๓	๓,๖๘๘.๐๙
วัดตะกู	๒,๔๖๐.๔๗	๗๔๘.๕๗	-	๒๔๐.๒๓	๓,๔๔๙.๒๗
บางหลวงโคด	๒,๖๔๔.๗๔	๒๕๐.๘๖	-	๔๖๑.๑๒	๓,๓๕๖.๗๒
บางบาล	๒,๒๖๒.๖๗	๕๘๐.๐๗	-	๓๘๓.๗๕	๓,๒๒๖.๔๙
รวมอำเภอ	๕๖,๐๑๓.๑๓	๑๘,๕๐๘.๕๑	-	๑๐,๙๖๐.๗๘	๘๕,๔๘๒.๔๒

ที่มา : Agri-Map , ๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๐ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล

(ที่มา : Agri-Map พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๑๑ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าวตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล

(ที่มา : Agri-Map พ.ศ.๒๕๖๘)

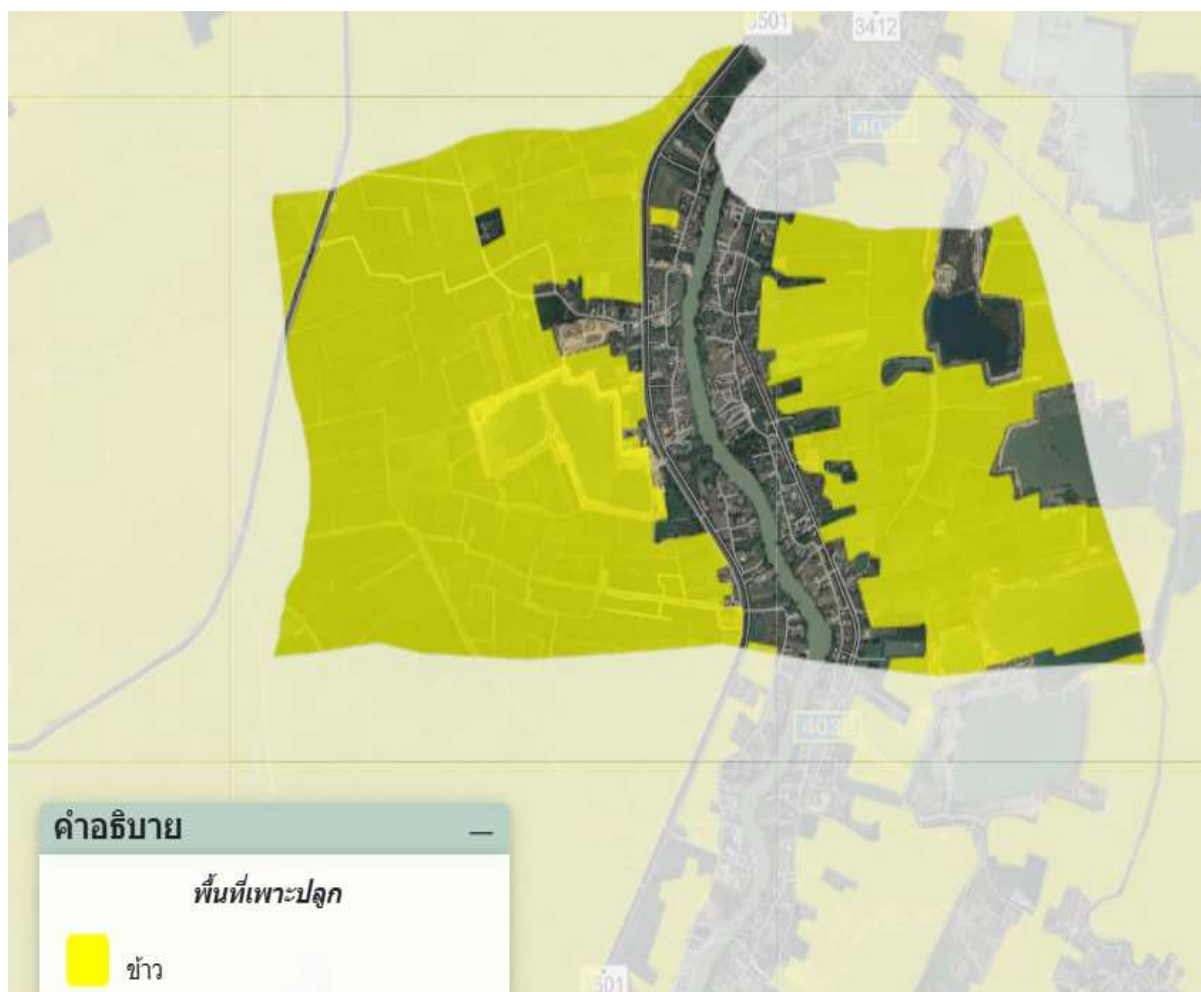
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๔๒,๔๑๘ ไร่ โดยปลูกมากที่สุด คือ ตำบลน้ำเต้า จำนวน ๔,๑๘๐ ไร่ รองลงมาคือ ตำบลพระขาว จำนวน ๔,๑๐๐ ไร่ และตำบลกบเจา จำนวน ๔,๐๗๗ ไร่ ตามลำดับ (ตำบลบางหลวง มีพื้นที่ปลูกข้าว ๒,๐๘๕ ไร่)

ตารางที่ ๑๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก ๔๒,๔๑๘ (ไร่)
๑	กบเจา	๔,๐๗๗
๒	ทางช้าง	๑,๕๑๕
๓	ไทรน้อย	๒,๔๗๕
๔	น้ำเต้า	๔,๑๘๐
๕	บางชะนี	๒,๖๕๐
๖	บางบาล	๒,๓๑๓
๗	บางหลวง	๒,๐๘๕
๘	บางหลวงโคต	๒,๓๓๕
๙	บางหัก	๗๖๔
๑๐	บ้านกุ่ม	๓,๘๐๐
๑๑	บ้านคลั่ง	๒,๒๐๐
๑๒	พระขาว	๔,๑๐๐
๑๓	มหาพราหมณ์	๓,๐๐๐
๑๔	วัดตะกู	๒,๒๘๙
๑๕	วัดยม	๓,๒๐๐
๑๖	สะพานไทย	๑,๔๓๕
	รวม	๔๒,๔๑๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล ๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Agri-Map พ.ศ.๒๕๖๘)

(๓) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอบางบาล มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๕๒,๐๒๔.๗๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๕๒,๐๒๔.๗๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน - ไร่ คิดเป็นร้อยละ - พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน - ไร่ คิดเป็นร้อยละ - และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน - ไร่ คิดเป็นร้อยละ -

ตารางที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๕๒,๐๒๔.๗๔ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
บ้านกุ่ม	๕,๖๕๒.๐๖	-	-	-	๕,๖๕๒.๐๖
กบเจา	๔,๖๔๑.๑๙	-	-	-	๔,๖๔๑.๑๙

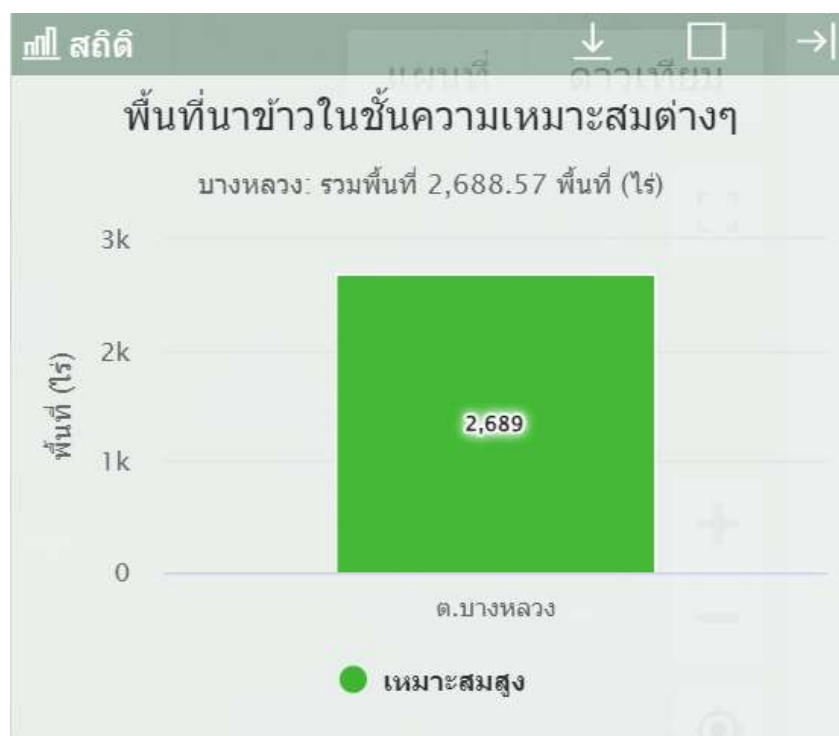
น้ำเต้า	๔,๕๘๒.๑๕	-	-	-	๔,๕๘๒.๑๕
วัดยม	๔,๓๗๑.๕๒	-	-	-	๔,๓๗๑.๕๒
พระขาว	๔,๑๐๑.๕๕	-	-	-	๔,๑๐๑.๕๕
มหาพราหมณ์	๓,๖๖๓.๙๐	-	-	-	๓,๖๖๓.๙๐
บ้านคลัง	๓,๒๕๐.๐๐	-	-	-	๓,๒๕๐.๐๐
บางหลวง	๒,๖๘๘.๕๗	-	-	-	๒,๖๘๘.๕๗
ทางช้าง	๒,๕๒๓.๐๕	-	-	-	๒,๕๒๓.๐๕
ไทรน้อย	๒,๖๓๖.๓๖	-	-	-	๒,๖๓๖.๓๖
บางชะนี	๒,๕๒๗.๘๒	-	-	-	๒,๕๒๗.๘๒
บางหลวงโตด	๒,๕๑๕.๔๕	-	-	-	๒,๕๑๕.๔๕
สะพานไทย	๒,๓๓๗.๖๖	-	-	-	๒,๓๓๗.๖๖
วัดตะกุก	๒,๓๒๕.๖๕	-	-	-	๒,๓๒๕.๖๕
บางบาล	๒,๐๘๑.๕๙	-	-	-	๒,๐๘๑.๕๙
บางหัก	๒,๑๒๖.๒๒	-	-	-	๒,๑๒๖.๒๒
รวมอำเภอบางบาล	๕๒,๐๒๔.๗๔	-	-	-	๕๒,๐๒๔.๗๔

ที่มา : Agri-Map , ๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๓ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล

(ที่มา : Agri-Map พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๑๔ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล

(ที่มา : Agri-Map พ.ศ.๒๕๖๘)

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอบางบาล มีพื้นที่การปลูกข้าว (พื้นที่ทั้งหมดทั้งขึ้นทะเบียนและไม่ขึ้นทะเบียน) จำนวน ๔๒,๔๑๘ ไร่ ๑,๘๗๓ ไร่ ๑,๘๗๓ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลน้ำเต้า จำนวน ๔,๑๘๐.๐๐ ไร่ จำนวน ๑๖๐ ไร่ ๑,๘๗๓ ไร่ รองลงมาคือตำบลพระขาว จำนวน ๔,๑๐๐ ไร่ ๑๔๐ ไร่ ๑,๘๗๓ ไร่ และตำบลกบเจา จำนวน ๔,๐๗๗ ไร่ ๑๖๐ ไร่ ๑,๘๗๓ ไร่ ตามลำดับ (ตำบลบางหลวง จำนวน ๒,๐๘๕ ไร่ ๑๑๗ ไร่ ๑,๘๗๓ ไร่)

ตารางที่ ๑๕ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
บางบาล	๑๐๕	๒,๓๑๓.๐๐	๒,๓๑๓.๐๐	๑,๙๖๖.๐๕	๐.๘๕
ทางช้าง	๗๐	๑,๕๑๕.๐๐	๑,๕๑๕.๐๐	๑,๒๘๗.๗๕	๐.๘๕
วัดตะกู	๑๐๒	๒,๒๘๙.๐๐	๒,๒๘๙.๐๐	๑,๙๔๕.๖๕	๐.๘๕
บางหลวง	๑๑๗	๒,๐๘๕.๐๐	๒,๐๘๕.๐๐	๑,๗๗๒.๒๕	๐.๘๕
บางหลวงโต	๑๐๕	๒,๓๓๕.๐๐	๒,๓๓๕.๐๐	๑,๙๘๔.๗๕	๐.๘๕
บางหัก	๔๐	๗๖๔.๐๐	๗๖๔.๐๐	๖๔๙.๔๐	๐.๘๕
บางชะนี	๑๓๕	๒,๖๕๐.๐๐	๒,๖๕๐.๐๐	๒,๒๕๒.๕๐	๐.๘๕
บ้านกุ่ม	๑๘๔	๓,๘๐๐.๐๐	๓,๘๐๐.๐๐	๓,๒๓๐.๐๐	๐.๘๕
วัดยม	๑๔๑	๓,๒๐๐.๐๐	๓,๒๐๐.๐๐	๒,๗๒๐.๐๐	๐.๘๕
ไทรน้อย	๑๑๒	๒,๔๗๕.๐๐	๒,๔๗๕.๐๐	๒,๑๐๓.๗๕	๐.๘๕
สะพานไทย	๕๖	๑,๔๓๕.๐๐	๑,๔๓๕.๐๐	๑,๒๑๙.๗๕	๐.๘๕
มหาพราหมณ์	๑๒๔	๓,๐๐๐.๐๐	๓,๐๐๐.๐๐	๒,๕๕๐.๐๐	๐.๘๕
กบเจา	๑๖๐	๔,๐๗๗.๐๐	๔,๐๗๗.๐๐	๓,๔๖๕.๔๕	๐.๘๕
บ้านคลั่ง	๑๒๒	๒,๒๐๐.๐๐	๒,๒๐๐.๐๐	๑,๘๗๐.๐๐	๐.๘๕
พระขาว	๑๔๐	๔,๑๐๐.๐๐	๔,๑๐๐.๐๐	๓,๔๘๕.๐๐	๐.๘๕
น้ำเต้า	๑๖๐	๔,๑๘๐.๐๐	๔,๑๘๐.๐๐	๓,๕๕๓.๐๐	๐.๘๕
รวม	๑,๘๗๓	๔๒,๔๑๘.๐๐	๔๒,๔๑๘.๐๐	๓๖,๐๕๕.๓๐	๐.๘๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๕ แสดงปริมาณการปลูกข้าว (เฉพาะพื้นที่ขึ้นทะเบียนตาม ทบก.) อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๘)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบลบางหลวง)

- (๑) การใช้พันธุ์ดี มีการคัดเลือกพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ โดยส่วนใหญ่จะปลูกข้าวพันธุ์ กข ๔๑, กข ๔๓, กข ๔๗, พิษณุโลก ๒ และข้าวพันธุ์พื้นเมือง
- (๒) การเตรียมดิน มีการเตรียมดินโดยใช้เครื่องจักรกลเข้าช่วย
- (๓) การปลูกข้าว จะใช้สารชีวภัณฑ์เข้ามาช่วยในการผลิตและลดการใช้สารเคมีในนาข้าวเพื่อลดต้นทุนการผลิต
- (๔) ระบบการให้น้ำ อาศัยน้ำจากระบบชลประทานและน้ำฝนตามฤดูกาล ไม่มีเทคโนโลยีที่โดดเด่นในเรื่องนี้ ยังคงทำตามวิธีดั้งเดิมที่เคยปฏิบัติ
- (๕) การดูแลรักษา ลงตรวจสอบแปลงตามที่เคยปฏิบัติ ไม่มีเทคโนโลยีที่โดดเด่นในเรื่องนี้ ยังคงทำตามวิธีดั้งเดิมที่เคยปฏิบัติ
- (๖) การใส่ปุ๋ย มีบางพื้นที่ทำการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและปุ๋ยสั่งตัด
- (๗) การเก็บเกี่ยว ยังคงใช้รถเกี่ยวข้าวทำการเกี่ยวตามที่เคยปฏิบัติ ไม่มีเทคโนโลยีที่โดดเด่นในเรื่องนี้ ยังคงทำตามวิธีดั้งเดิมที่เคยปฏิบัติ
- (๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว มีการตากบดอชัง และอัดฟางเพื่อนำไปขายแต่มีเพียงส่วนน้อยที่ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว
- (๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู ใช้สารชีวภัณฑ์ฉีดพ่นในพื้นที่

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล มีการปลูกข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี				←	△			▽		→		
ข้าวนาปรัง	←	←	▽	→							←	→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๖ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอบางบาล มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานและพื้นที่นอกเขตชลประทาน มีต้นทุนเป็นเงิน ๕,๒๘๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๑๖ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗/๖๘ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	รายการ	บาท/ไร่
๑	ค่าเตรียมดิน (ไถ/ตีดิน.๒๗๐...บาท, ย่ำ+ลုပ်เทือก+ซักร่อง....๒๕๐.....บาท)	๕๒๐
๒	ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว (อัตรา.....๒๕..... กก./ไร่)	๔๕๐
๓	ค่าจ้างปลูก (หวาน/ดำ/หยอด)	๖๐
๔	ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (คุมและฆ่าหญ้า)	๒๐๐
๕	ค่าจ้างฉีดสารเคมีกำจัดวัชพืช ...๒..... ครั้ง	๑๒๐

๖	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๑ สูตร อัตรา๒๕..... กก./ไร่	๕๕๐
๗	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๒ สูตร อัตรา๒๕..... กก./ไร่	๕๕๐
๘	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๓ สูตร อัตรา๑๐..... กก./ไร่	๒๐๐
๙	ค่าปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยหมัก/ ปุ๋ยคอก) อัตรา กก./ไร่	
๑๐	ค่าจ้างใส่ปุ๋ย๓.... ครั้ง (รวมปุ๋ยเคมีและอินทรีย์)	๑๘๐
๑๑	ค่าสารบำรุงต่างๆ เช่น ฮอร์โมน น้ำหมัก ฯลฯ	๑๐๐
๑๒	ค่าจ้างใส่สารบำรุงต่างๆ๒.... ครั้ง	๑๒๐
๑๓	ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช	๒๘๐
๑๔	ค่าจ้างฉีดสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช๓... ครั้ง	๑๘๐
๑๕	ค่าสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช	๓๕
๑๖	ค่าจ้างฉีดสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช๑.. ครั้ง	๖๐
๑๗	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (ต่อรอบการผลิต) ลิตร	๕๐๐
๑๘	ค่าไฟฟ้า (ต่อรอบการผลิต)	
๑๙	ค่าทำความสะอาดแปลง (ตัดหญ้า.....)	
๒๐	ค่าซ่อมข้าว	
๒๑	ค่ากำจัดพันธุ์ปน (ข้าวดีด/วัชพืช) ครั้ง	
๒๒	ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐
๒๓	ค่าขนส่งข้าวไปโรงสี	๑๒๕
๒๔	ค่าเช่านา (ต่อรอบการผลิต)	๗๕๐
๒๕	อื่นๆ (ระบุ)	

๒๖	รวมต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)	๕,๒๘๐.๐๐
๒๗	ผลผลิต (กก./ไร่)	๘๕๐.๐๐
๒๘	ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	๑๒
๒๙	รายได้ (บาท/ไร่)	๑๐,๒๐๐.๐๐
๓๐	กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)	๔,๙๒๐.๐๐

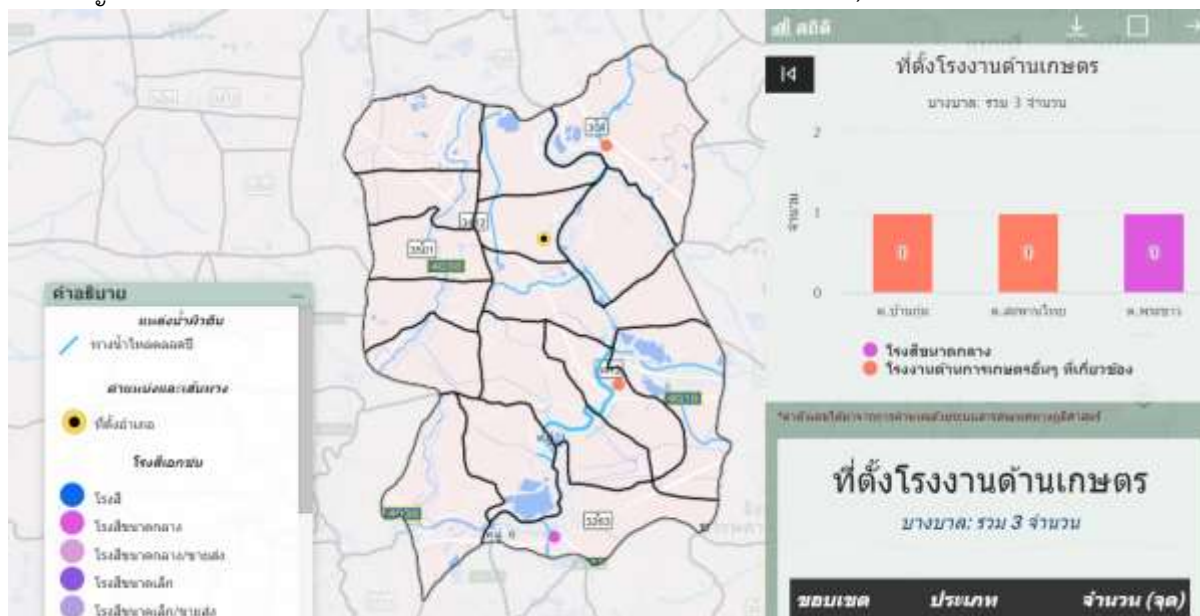
ที่มา : เกษตรกรต้นแบบ, ๒๕๖๗

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์ตลาดของอำเภอ)

อำเภอบางบาลมีจุดรับซื้อผลผลิตข้าว พันธุ์ข้าวไม่ไวแสงเช่น พันธุ์ กข ๔๗, กข ๕๑, กข ๓๑, กข ๔๑ และพิษณุโลก ๒ ส่วนใหญ่เพื่อจำหน่ายข้าวเปลือกให้กับโรงสีข้าว เกษตรกรเก็บเกี่ยวจะเก็บพันธุ์ข้าวไว้บางส่วนตากลานข้าวเก็บไว้ทำพันธุ์รอบต่อไปที่เหลือก็เก็บไว้บริโภคและส่งผลผลิตที่จะขายเป็นข้าวเปลือกสด ไม่มีการตากแดดเพื่อลดความชื้น ขนส่งไปขายที่โรงสีสินค้าซึ่งอยู่ในตำบลทางช้าง อำเภอบางบาล และอำเภอใกล้เคียง โรงสีสินค้ามีกำลังผลิต ๖๐๐ ตัน

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีการตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

อำเภอบางบาล มีแหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป (โรงสี) รวม ๔ แห่ง (เกษตรกรส่วนใหญ่จะนำข้าวที่เกี่ยวแล้วไปทำการสีข้าวที่อำเภอเสนาและอำเภอบางซ้าย)

ภาพที่ ๑๗ แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป (โรงสี) อำเภอบางบาล

(ที่มา : Agri-Map พ.ศ.๒๕๖๘)

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๑. นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ผสมผสานกับการใช้สารชีวภัณฑ์ในพื้นที่การเกษตร

๒. ทำนาแบบลดต้นทุนการผลิตข้าว เพิ่มปริมาณ และคุณภาพผลผลิต โดยการลดใช้สารเคมี

ในนาข้าวและคัดเลือกข้าวพันธุ์ดีมาเพาะปลูก

ตารางที่ ๑๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายสมพงษ์ ศรีสุข	๔	บางหลวง	บางบาล	-	ข้าว
	ประธาน ศพก. เครือข่าย					

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๘

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า กล้วย (พีชรอง)

๑) พื้นที่ปลูกกล้วย

อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกกล้วย จำนวน ๖๐๐.๔๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลบางชะนี จำนวน ๑๑๑.๔๒ ไร่ รองลงมาคือ ตำบลบ้านกุ่ม จำนวน ๙๐.๙๕ ไร่ และตำบลบางหัก จำนวน ๗๒.๖๒ ไร่ ตามลำดับ (พื้นที่ตำบลบางหลวง มีพื้นที่ปลูก ๗๐.๗๓ ไร่)

ตารางที่ ๑๘ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ตำบล	กล้วยน้ำว้า (ไร่)	กล้วยหอม (ไร่)	กล้วยไข่ (ไร่)	พื้นที่ปลูก (ไร่)
๑	บางบาล	๑๓.๔๙	๒๑.๐๗	๐.๗๕	๓๕.๓๑
๒	วัดยม	๖.๑๗	๔๔.๑๑	๐.๐๐	๕๐.๒๘
๓	ไทรน้อย	๑๖.๙๑	๔๐.๖๙	๐.๐๐	๕๗.๖๐
๔	สะพานไทย	๔.๕๐	๒.๕๐	๐.๐๐	๗.๐๐
๕	มหาพราหมณ์	๑.๒๕	๐.๕๐	๐.๐๐	๑.๗๕
๖	กบเจา	๕.๕๖	๗.๖๙	๑.๒๖	๑๔.๕๑
๗	บ้านคลั่ง	๐.๕๐	๓.๒๕	๐.๐๐	๓.๗๕

๘	พระขาว	๔.๖๙	๐.๐๐	๐.๐๐	๔.๖๙
๙	น้ำเต้า	๕.๐๐	๒.๔๗	๐.๐๐	๗.๕๑
๑๐	ทางช้าง	๔.๗๕	๐.๙๗	๔.๐๐	๙.๗๒
๑๑	วัดตะกุก	๑๘.๙๓	๑๒.๒๕	๑๐.๙๓	๔๒.๑๑
๑๒	บางหลวง	๓๘.๐๕	๒๐.๓๐	๑๒.๓๘	๗๐.๗๓
๑๓	บางหลวงโดด	๑๐.๐๗	๗.๕๑	๓.๐๐	๒๐.๕๘
๑๔	บางหัก	๔๔.๙๑	๑๗.๒๓	๑๐.๔๘	๗๒.๖๒
๑๕	บางชะนี	๘๔.๑๗	๒๖.๕๐	๐.๗๕	๑๑๑.๔๒
๑๖	บ้านกุ่ม	๗๑.๔๕	๑๗.๕๐	๒.๐๐	๙๐.๙๕
	รวม	๓๓๐.๔๐	๒๒๔.๕๔	๔๕.๕๕	๖๐๐.๕๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๘

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอบางบาล มีพื้นที่การปลูกกล้วย จำนวน ๖๐๐.๕๓ ไร่ ๕๖๙ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลบางชะนี จำนวน ๑๑๑.๔๒ ไร่ จำนวน ๗๔ ครัวเรือน รองลงมาคือ ตำบลบ้านกุ่ม จำนวน ๙๐.๙๕ ไร่ ๓๘ ครัวเรือน และตำบลบางหัก จำนวน ๗๒.๖๒ ไร่ ๖๙ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๙ แสดงปริมาณการปลูกกล้วย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
บางบาล	๔๕	๓๕.๓๑	๒๕.๐๐	๖๒.๕๐	๒.๕๐
วัดยม	๕๓	๕๐.๒๘	๔๐.๒๘	๑๐๐.๗๐	๒.๕๐
ไทรน้อย	๖๙	๕๗.๖๐	๔๕.๐๐	๑๑๒.๕๐	๒.๕๐
สะพานไทย	๑๒	๗.๐๐	๗.๐๐	๑๗.๕๐	๒.๕๐
มหาพราหมณ์	๓	๑.๗๕	๑.๗๕	๔.๓๘	๒.๕๐
กบเจา	๓๖	๑๔.๕๑	๑๔.๕๑	๓๖.๒๘	๒.๕๐
บ้านคล้ง	๓	๓.๗๕	๓.๗๕	๙.๓๘	๒.๕๐

พระขาว	๓	๔.๖๙	๔.๖๙	๑๘.๗๕	๒.๕๐
น้ำเต้า	๙	๗.๕๑	๖.๕๑	๑๘.๗๘	๒.๕๐
ทางช้าง	๑๒	๙.๗๒	๕.๐๐	๑๒.๕๐	๒.๕๐
วัดตะกุก	๔๐	๔๒.๑๑	๑๒.๐๐	๓๐.๐๐	๒.๕๐
บางหลวง	๗๔	๗๐.๗๓	๓๐.๐๐	๗๕.๐๐	๒.๕๐
บางหลวงโตด	๓๑	๒๐.๕๘	๕.๐๐	๑๔.๐๐	๒.๕๐
บางหัก	๖๙	๗๒.๖๒	๒๐.๐๐	๕๐.๐๐	๒.๕๐
บางชะนี	๗๔	๑๑๑.๔๒	๓๐.๐๐	๗๕.๐๐	๒.๕๐
บ้านกุ่ม	๓๘	๙๐.๙๕	๓๐.๐๐	๗๕.๐๐	๒.๕๐
รวม	๕๖๙	๖๐๐.๕๓	๒๘๐.๔๙	๗๑๒.๒๗	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๘

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบลกบเจา)

(๑) การใช้กล้วยพันธุ์ดี มีการคัดเลือกพันธุ์กล้วยที่มีคุณภาพ โดยส่วนใหญ่จะปลูกกล้วยหอมทอง กล้วยน้ำหว้ามะลิอ่อง และกล้วยไข่

(๒) การเตรียมดิน มีการเตรียมดินโดยใช้เครื่องจักรกลเข้าช่วย

(๓) การปลูกกล้วย จะใช้สารชีวภัณฑ์เข้ามาช่วยในการผลิตและลดการใช้สารเคมีในสวนกล้วยเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล มีการปลูกกล้วย ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
กล้วย	←→							←▽→		→		←△→

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยในตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล มีต้นทุนการผลิตกล้วย โดยพื้นที่ในเขตชลประทานและพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนเป็นเงิน ๖,๘๒๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๒๐ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วย ปี ๒๕๖๗ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
	ต้นทุน (บาท/ไร่)		ต้นทุน (บาท/ไร่)			
ค่าเตรียมดิน+ขุดหลุม	๕๐๐		๕๐๐			
ค่าพันธุ์กล้วยหน่อละ ๑๕ บาท จำนวน ๒๐๐ หน่อ	๓,๐๐๐		๓,๐๐๐			
ค่าจ้างปลูก	๑,๐๐๐		๑,๐๐๐			
ค่าปุ๋ยเคมี	๒๕๐		๒๕๐			
ค่าปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยหมัก/ ปุ๋ยคอก)	๑๐๐		๑๐๐			
ค่าสารบำรุงต่างๆ เช่น ฮอร์โมน น้ำหมัก ฯลฯ	-๒๗๐		๒๗๐			
ค่าไฟฟ้า (ต่อรอบการผลิต)	๒๐๐		๒๐๐			
ค่าเช่า (ต่อรอบการผลิต)	๑,๕๐๐		๑,๕๐๐			
รวมต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)	๖,๘๒๐		๖,๘๒๐-			
ผลผลิต (กก./ไร่)	๒,๕๐๐		๒,๕๐๐			
ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	๒๐		๒๐			
รายได้	๕๐,๐๐๐		๕๐,๐๐๐			
กำไรสุทธิ	๔๓,๑๘๐		๔๓,๑๘๐			

ที่มา : เกษตรกรผู้ปลูกกล้วย, ๒๕๖๗

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

อำเภอบางบาลมีจุดรับซื้อผลผลิตกล้วย ขายในท้องถิ่นของตัวเองและตลาดเจ้าพรหมอำเภอใกล้เคียง บางครั้งก็มีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อในพื้นที่ ส่วนกล้วยน้ำว้าส่งให้กลุ่มแม่บ้านแปรรูปทำกล้วยตากอบน้ำผึ้ง กล้วยม้วน

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการผลิตกล้วย จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน - ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๑. นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ผสมผสานกับการใช้สารชีวภัณฑ์ในพื้นที่การเกษตร

๒. ทำสวนแบบลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณ และคุณภาพผลผลิต โดยการลดใช้สารเคมี

ตารางที่ ๒๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตกล้วย ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายสุจินต์ บุญทอง	๔	บางหลวง	บางบาล	๒๕๖๓	ไม้ผล

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๘

๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๒๒ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑. ปัญหาเรื่องดินคุณภาพเสื่อมโทรม	๑. เกิดจากการใช้สารเคมีใน การทำการเกษตรเป็นประจำ และเผาตอซังข้าว	๑. ส่งเสริมให้มีการปลูกพืชสดเป็นปุ๋ยปรับปรุงบำรุงดิน และใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร (ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และ เศษพืช) รวมทั้งรณรงค์ให้มีการไถกลบแทนการเผาตอซัง ในพื้นที่ปลูกข้าว ๒. ประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้เกษตรกรเลิกใช้สารเคมีทาง การเกษตร เพราะต้องลงทุนสูง มีความเสี่ยงต่อความ เสียหาย	๑๖ ตำบล ในอำเภอบางบาล	ด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ) -ไม่มีปัญหาเป็นการเฉพาะ-				

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. ขาดแรงงานคนรุ่นใหม่และผู้สืบทอดกิจการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๒. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรขาดความรู้เกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์	๑. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีสมาชิกและแรงงานเป็นกลุ่มคนสูงอายุยังขาดแรงงานคนรุ่นใหม่และผู้สืบทอดกิจการที่เป็นคนรุ่นใหม่ ๒. บรรจุภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีอยู่ไม่ดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคและตลาด	๑. สร้างแรงจูงใจให้กับคนรุ่นใหม่สำนึกรักบ้านเกิด รักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น และสร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่สืบทอดและสานต่อกิจการวิสาหกิจชุมชนให้คงอยู่ โดยสร้างการรับรู้และถ่ายทอดความรู้ให้คนใหม่เห็นถึงความสำคัญของกิจการวิสาหกิจชุมชน ๒. ส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อดึงดูดความสนใจและเพิ่มช่องทางการตลาดและช่องทางการจำหน่ายให้มากขึ้น ๓. เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้กับกลุ่มให้มีส่วนร่วมในการแสวงหาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา และจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเครือข่ายที่ประสบความสำเร็จ	๑.ตำบลไทรน้อย - วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารพริกแกงกุ้งกรู้งเค๊า - วิสาหกิจชุมชนตัดเทพเพื่อเกษตรกร - วิสาหกิจชุมชนเกษตรร่วมใจบ้านมอญ - วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรบ้านทางหลวง - วิสาหกิจชุมชนรักษ์เกษตรปลอดภัย - วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์มวยไทยนายขนมต้ม ๒.ตำบลบ้านกุ่ม - วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร	ด่วน

			๓.ตำบลบางชะนี - วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารน้ำพริกเผา ๔.ตำบลน้ำเต้า - วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนบ้านโรงนา ๕.ตำบลกบเจา - วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ชุมชนตำบลกบเจา - วิสาหกิจชุมชนดอกไม้ ๖.ตำบลบางหลวง - วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรแปลงใหญ่บวรรังษี ๗.ตำบลวัดตะกู - กลุ่มส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรแบบผสมผสาน	

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการแปรรูปผลผลิตและ ผลิตภัณฑ์ ๑. กระบวนการผลิตและแปรรูปยังไม่ผ่านการรับรองมาตรฐาน ๒. บรรจุภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรยังไม่เป็นที่ต้องการของตลาดและยังไม่ทันสมัยไม่พอใจผู้บริโภค	๑. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรขาดความพร้อมในการขอรับรองมาตรฐาน ๒. บรรจุภัณฑ์ไม่เกิดแรงจูงใจในการซื้อ ไม่โดดเด่นหรือไม่สวยงาม	๑. ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มให้มีความพร้อมสำหรับการขอรับรองมาตรฐาน เช่น - เข้าร่วมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ - ศึกษาดูงานกลุ่มที่ได้รับรองมาตรฐาน เพื่อนำกลับมาพัฒนากลุ่มให้มีความพร้อมมากยิ่งขึ้น ๒. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้สวยงาม ทันสมัย และตรงความต้องการของตลาดและผู้บริโภคในปัจจุบัน	๑. ตำบลไทรน้อย - วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตอาหารพริกแกงกุ้งกรู้งเค๊า - วิสาหกิจชุมชนตัดเทพเพื่อการเกษตร - วิสาหกิจชุมชนเกษตรร่วมใจบ้านมอญ - วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรบ้านทางหลวง - วิสาหกิจชุมชนรักษ์เกษตรปลอดภัย - วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์มวยไทยนายขนมต้ม ๒. ตำบลบ้านกุ่ม	ด่วน

			- วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร ๓.ตำบลบางชะนี - วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารน้ำพริกเผา ๔.ตำบลน้ำเต้า - วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนบ้านโรงนา ๕.ตำบลกบเจา - วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผักตบชวาชุมชนตำบลกบเจา - วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ชุมชนตำบลกบเจา ๖.ตำบลบางหลวง - วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ชุมชนชาวสวนบางหลวง - วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรแปลงใหญ่บวรรังษี	
--	--	--	---	--

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของตำบลบางหลวง

ตารางที่ ๒๓ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

ปัจจัย	จุดแข็ง (S=Strength) - พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ใช้ระบบน้ำชลประทานในการทำการเกษตร - มีพื้นที่ติดกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงเป็นโอกาสในการนำสินค้าเกษตรไปจำหน่ายและสามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ - การเกษตรในพื้นที่มีความหลากหลาย - มีการคมนาคมสะดวก สามารถขนส่งผลผลิตเกษตรได้รวดเร็ว - อยู่ใกล้กับตลาดแหล่งใหญ่ เช่น ตลาดไท ตลาดกลางสินค้าเกษตรสี่มุมเมือง ตลาดอ่างทอง และตลาดสุพรรณ - พื้นที่ส่วนใหญ่สามารถทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี ทั้งการผลิตพืช สัตว์ และสัตว์น้ำ	จุดอ่อน (W=Weakness) - พื้นที่การเกษตรมากกว่าร้อยละ ๗๐ เป็นพื้นที่รับน้ำและมีน้ำท่วมเกือบทุกปี - ระบบน้ำชลประทานในพื้นที่ต้องมีการสูบน้ำจากแม่น้ำเข้าสู่คลอง - เกษตรกรต้องเสียค่าสูบน้ำให้กับชลประทานเนื่องจากงบประมาณที่จัดสรรมาไม่เพียงพอ - เกษตรกรร้อยละ ๖๕ เข้าที่นาของนายทุน ไร่ละ ๑,๕๐๐ – ๒,๐๐๐ บาท/ปี - เกษตรกรที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย ๕๐-๖๕ ปี - ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร เนื่องจากแรงงานส่วนใหญ่จะเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม - การผลิตการเกษตรขาดการวางแผนการใช้ที่ดินที่มีประสิทธิภาพ - การรวมกลุ่มเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรยังไม่เข้มแข็ง - การผลิตสินค้าเกษตรต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอก (ทุน แรงงาน ปัจจัยการผลิต) ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง - สภาพแวดล้อม (ดิน น้ำ) การเกษตรเสื่อมโทรมจากการใช้สารเคมี
โอกาส (O=Opportunity) - รัฐมีนโยบายสร้างความเข้มแข็งชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นการเงินทุนในชุมชน การสร้างอาชีพและรายได้แก่ครัวเรือน - รัฐมีนโยบายนำไทยเป็นครัวของโลก มีโอกาสให้สินค้าเกษตรมีช่องทางจำหน่ายในต่างประเทศมากขึ้น - รัฐมีนโยบายการสนับสนุนแหล่งเงินทุนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน - กระแสการบริโภคให้ความสำคัญกับสุขภาพอนามัยมากขึ้น ผู้บริโภคปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภคผลผลิตที่ปลอดภัยจากสารพิษ	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) - การจัดระบบ Contract Farming - การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร - การเชื่อมโยงระบบการผลิตและการตลาดสู่มาตรฐานสากล - การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรสู่มาตรฐานสากล	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) - การจัดระบบการผลิตสินค้าเกษตรให้เหมาะสม - การพัฒนาวิธีการบริหารจัดการศัตรูพืช - ส่งเสริมการผลิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
ภัยคุกคาม (T-Threat)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT)

- พื้นที่การเกษตรมากกว่าร้อยละ ๗๐ เป็นพื้นที่รับน้ำ และมีน้ำท่วมเกือบทุกปี - ไม่มีแหล่งน้ำต้นทุน และระบบน้ำชลประทานในพื้นที่ต้องมีการสูบน้ำจากแม่น้ำเข้าสู่คูคลอง - เกษตรกรต้องเสียค่าสูบน้ำให้กับชลประทานเนื่องจากงบประมาณที่จัดสรรมาไม่เพียงพอ - เกษตรกรร้อยละ ๖๕ เข้าที่นาของนายทุน ไร่ละ ๑,๕๐๐-๒,๐๐๐ บาท/ปี - มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินไปสู่อุตสาหกรรมปศุสัตว์ - ราคาผลผลิตไม่แน่นอน บางช่วงราคาตกต่ำ - การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศทำให้เกิดความเสี่ยงต่อผลผลิตด้านการเกษตร	- การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร - พัฒนาการผลิตสินค้าให้ได้รับรองมาตรฐานพืชปลอดภัย (GAP)	- การพัฒนาระบบถ่ายทอดความรู้ - การพัฒนาการให้บริการทางการเกษตรในพื้นที่ - การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ - การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น - การพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าให้น่าสนใจมีเอกลักษณ์
---	--	---

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑) การจัดระบบ Contract Farming
- ๒) การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร
- ๓) การเชื่อมโยงระบบการผลิตและการตลาดสู่มาตรฐานสากล
- ๔) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรสู่มาตรฐานสากล

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๑) การจัดระบบการผลิตสินค้าเกษตรให้เหมาะสม
- ๒) การพัฒนาวิธีการบริหารจัดการศัตรูพืช
- ๓) ส่งเสริมการผลิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๑) การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร
- ๒) พัฒนาการผลิตให้ได้รับรองมาตรฐานพืชปลอดภัย (GAP)

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๑) การพัฒนาระบบถ่ายทอดความรู้
- ๒) การพัฒนาการให้บริการทางการเกษตรในพื้นที่
- ๓) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าให้น่าสนใจมีเอกลักษณ์

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

๑.แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

ข้าว

- เป้าหมาย

- ๑) เกษตรกรมีการลดต้นทุนในการผลิต และมีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
- ๒) เกษตรกรมีระบบการผลิตที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน
- ๓) เกษตรกรมีการผลิตข้าวที่มีคุณภาพ

- วิธีการดำเนินงาน

- ๑) จัดทำโครงการเสนอของบประมาณกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๒) ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ๓) ดำเนินงานตามโครงการ
- ๔) ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ
- ๕) สรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

กลยุทธ์ที่ ๑ เชิงรุก

- โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตข้าว ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร
- โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวพันธุ์ดี
- โครงการที่ ๓ โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ YSF
- โครงการที่ ๔ โครงการการพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

กลยุทธ์ที่ ๒ เชิงรับ

- โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการไถกลบตอซังฟางข้าว

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

YSF

- เป้าหมาย

- ๑) สร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อรองรับเทคโนโลยีการเกษตรแบบใหม่
- ๒) ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ (ลูกหลานเกษตรกร) ให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของอาชีพเกษตรกรรม

- วิธีการดำเนินงาน

- ๑) จัดทำโครงการเสนอของบประมาณกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๒) ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ๓) ดำเนินงานตามโครงการ
- ๔) ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ
- ๕) สรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

กลยุทธ์ที่ ๑ เชียงรุ๊ก

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ YSF

วิสาหกิจชุมชน

- เป้าหมาย

- ๑) พัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค
- ๒) พัฒนาระบบการผลิตให้ได้คุณภาพและได้รับการรับรองตามมาตรฐาน

- วิธีการดำเนินงาน

- ๑) จัดทำโครงการเสนอของบประมาณกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๒) ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ๓) ดำเนินงานตามโครงการ
- ๔) ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ
- ๕) สรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

กลยุทธ์ที่ ๑ เชียงรุ๊ก

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์

อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน

- เป้าหมาย

เพิ่มศักยภาพอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) ในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรและสนับสนุนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- วิธีการดำเนินงาน

- ๑) จัดทำโครงการตามงบประมาณจากสำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ๒) ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ๓) ดำเนินงานตามโครงการ
- ๔) ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ
- ๕) สรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

กลยุทธ์ที่ ๑ เชียงรุ๊ก

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

- เป้าหมาย

- ๑) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่
- ๒) เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

- **วิธีการดำเนินงาน**

- ๑) จัดทำโครงการตามงบประมาณจากสำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ๒) ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ๓) ดำเนินงานตามโครงการ
- ๔) ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ
- ๕) สรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

กลยุทธ์ที่ ๑ เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
						งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	
พัฒนาการผลิต สินค้า	๑. โครงการ ส่งเสริมการ ลดต้นทุนการ ผลิตข้าว ตาม กระบวนการ โรงเรียน เกษตรกร	๑. เพื่อถ่ายทอด ความรู้ตาม กระบวนการ โรงเรียนเกษตรกร ให้กับเกษตรกร ๒. เพื่อให้ เกษตรกรสามารถ นำกระบวนการ เรียนรู้ไปปรับใช้ ในพื้นที่ของ ตนเอง ๓. เพื่อให้ เกษตรกรสามารถ ลดต้นทุนการผลิต ได้	เกษตรกร จำนวน ๑๐ คน	ตำบลบางหลวง	๑. จัดทำโครงการ เสนอขอ งบประมาณกับ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ๒.ประชุมชี้แจง เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ ๓.ดำเนินงานตาม โครงการ ๔.ติดตามผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ ๕. สรุปและ ประเมินผลการ ดำเนินงานโครงการ ให้กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องทราบ	๒๓,๑๕๐	๒๓,๑๕๐	๒๓,๑๕๐	๒๓,๑๕๐	๒๓,๑๕๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอ. บางบาล, องค์กร ปกครอง ส่วน ท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
						งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	
พัฒนาการผลิต สินค้า	๒. โครงการ ส่งเสริมการ ผลิตข้าว พันธุ์ดี	๑. เพื่อส่งเสริมให้ เกษตรกรมีพันธุ์ข้าว คุณภาพดีไว้อย่าง เพียงพอ ๒. ลดการใช้สารเคมี และส่งเสริมการใช้ เกษตรอินทรีย์ ๓. เพื่อเป็นศูนย์กลาง ในการพัฒนาการผลิต และการตลาด ๔. เพื่อถ่ายทอด เทคโนโลยี (วิธีการ บริหารจัดการฟืช) การ ผลิตข้าวที่เหมาะสม ให้กับเกษตรกร	เกษตรกร จำนวน ๑๐ คน	ตำบลบางหลวง	๑. จัดทำโครงการ เสนอของบประมาณ กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ๒. ประชุมชี้แจง เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ ๓. ดำเนินงานตาม โครงการ ๔. ติดตามผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ ๕. สรุปและ ประเมินผลการ ดำเนินงานโครงการ ให้กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องทราบ	๒๕,๕๐๐	๒๕,๕๐๐	๒๕,๕๐๐	๒๕,๕๐๐	๒๕,๕๐๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอบาง บาล,องค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
						งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	
พัฒนาการผลิต สินค้า	๓. โครงการ ส่งเสริมการ ไถกลบตอซัง ฟางข้าว	๑. เพื่อสร้าง แรงจูงใจให้ เกษตรกรหันมา ไถกลบฟางข้าว ๒. เพื่อลดมลพิษ ทางอากาศ ๓. เพื่อเป็น ตัวอย่างให้ เกษตรกรอื่นๆ ๔. เพื่อเพิ่มปุ๋ย ในดินในนาข้าว	เกษตรกร จำนวน ๑๖๐ คน จำนวน ๑๖ ตำบลละ ๑๐ คน	ตำบลบางหลวง	๑. จัดทำโครงการเสนอ ของงบประมาณกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒. ประชุมชี้แจง เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ ๓. ดำเนินงานตาม โครงการ ๔. ติดตามผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ ๕. สรุปและประเมินผล การดำเนินงาน โครงการให้กับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทราบ	๗,๕๐๐	๗,๕๐๐	๗,๕๐๐	๗,๕๐๐	๗,๕๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ บางบาล, องค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุ หมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
						งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/องค์กร	๔. โครงการ พัฒนาศักยภาพ เกษตรกรรุ่นใหม่ YSF	๑. เพื่อสร้างการ รับรู้ให้กับ เกษตรกรรุ่นใหม่ให้ มีความสามารถ แสวงหาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางใน การพัฒนาและการ จัดการกับ ทรัพยากรที่มีอยู่ ๒. เพื่อปลูกฝัง จิตสำนึกที่ดีให้กับ เกษตรกรรุ่นใหม่	YSF จำนวน ๙ ราย	ตำบลบาง หลวง	๑. จัดทำโครงการ เสนอของบประมาณ กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ๒. ประชุมชี้แจง เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ ๓. ดำเนินงานตาม โครงการ ๔. ติดตามผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ ๕. สรุปและ ประเมินผลการ ดำเนินงานโครงการ ให้กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องทราบ	๖,๐๗๐	๖,๐๗๐	๖,๐๗๐	๖,๐๗๐	๖,๐๗๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอบาง บาล,องค์กร ปกครอง ส่วนท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
						งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	
พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๕.โครงการการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน	๑. เพิ่มศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรและสนับสนุนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านที่ผ่านการประเมินคุณสมบัติการเป็น Smart Famer จำนวน ๑๐ ราย	สำนักงานเกษตรอำเภอ	๑. จัดทำโครงการตามงบประมาณจากสำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๒. ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินงานตามโครงการ ๔. ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ ๕. สรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอ บางบาล,

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุ หมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
						งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/องค์กร	๖.โครงการ ศูนย์เรียนรู้ การเพิ่ม ประสิทธิภาพ การผลิต สินค้าเกษตร	๑. เพื่อเป็น ศูนย์กลางในการ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการ ผลิต การบริหาร จัดการ และ การตลาดแก่ เกษตรกร รวมทั้ง การให้บริการ ทางการเกษตร และเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารใน พื้นที่	เกษตรกร ผู้นำ จำนวน ๓๐ ราย	ศูนย์เรียนรู้ การเพิ่ม ประสิทธิภาพ การผลิต สินค้า เกษตร เครือข่าย	๑. จัดทำโครงการ ตามงบประมาณ จากสำนักงาน เกษตรจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ๒. ประชุมชี้แจง เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ ๓. ดำเนินงานตาม โครงการ ๔. ติดตามผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ ๕. สรุปและ ประเมินผลการ ดำเนินงานโครงการ ให้กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องทราบ	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ บางบาล,

ภาคผนวก

๑. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตข้าว ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ทำสวน และทำไร่ มีทั้งการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน และการผลิตเพื่อการค้า เกษตรกรที่ปลูกเพื่อการค้าส่วนใหญ่จะประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากขาดความรู้ในระบบการผลิตที่ถูกต้องเหมาะสม มีการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีไม่ถูกต้อง มักใช้มากเกินไปเป็นเสี่ยงต่อการขาดทุนอันเนื่องจากราคาผลผลิตตกต่ำ นอกจากนั้นยังเกิดปัญหาสารพิษจากการใช้สารเคมีอย่างไม่ระมัดระวังก่อให้เกิดปัญหาภัยกับเกษตรกรผู้ใช้สารพิษเองที่ได้รับพิษโดยตรง และผู้บริโภคผลผลิตที่มีสารพิษตกค้างหรือสิ่งที่มีชีวิตอื่นๆในธรรมชาติ ประกอบกับตัวเกษตรกรเองขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติในการฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้อง และต่อเนื่องซึ่งสะสมสารพิษในร่างกายก่อให้เกิดอาการเจ็บป่วย และเป็นพิษที่ตกค้างในสิ่งแวดล้อม ต่อสิ่งที่มีชีวิตอื่นๆ

จากสถานการณ์ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องหาทางแก้ไขโดยด่วน ในการแก้ไขปัญหาที่ยอมรับ คือใช้หลักการบริหารศัตรูพืชโดยวิธีการผสมผสาน โดยการควบคุมศัตรูพืชโดยใช้วิธีการต่างๆ ร่วมกับการแก้ปัญหาหรือลดการระบาดของศัตรูพืชอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

๑. ส่งเสริมการปลูกข้าวแบบปลอดสารพิษ
๒. กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
๓. เพื่อให้เกิดลดต้นทุนการผลิต
๔. เพื่อให้เกิดรู้วิธีการใช้สารเคมีได้เหมาะสม
๕. เกษตรกรมีความรู้เรื่อง แมลงศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติ
๖. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมดีขึ้น

เป้าหมาย

เกษตรกร ๑๐ ราย

ระยะเวลาในการดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๗๐

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กิจกรรม

๖.๑ กิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

- ๑) สำนักงานเกษตรอำเภอรับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๐ ราย

จำนวน ๑ รุ่น

๒) จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๕ ครั้ง ๆ ละ ๑ วัน เน้นกระบวนการในการถ่ายทอดความรู้โดยการลดต้นทุนการผลิต ตั้งแต่เริ่มปลูกจนกระทั่งเก็บเกี่ยว และผู้เรียนเป็นผู้กำหนด

ครั้งที่ ๑ ประเมินผลก่อนการดำเนินงานถ่ายทอดความรู้ ปรับแนวคิด สร้างแรงจูงใจจัดทำแผนการผลิตข้าว วางแผนกระบวนการถ่ายทอดครั้งต่อไปโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

ครั้งที่ ๒ จัดทำระบบนิเวศวิทยาของข้าว โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้กำหนด

ครั้งที่ ๓ จัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสานตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรโดยสามารถให้เกษตรกรนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้

ครั้งที่ ๔ จัดกระบวนการเรียนรู้ด้านดินและปุ๋ย โดยการตรวจวิเคราะห์ดิน และการผสมปุ๋ยใช้เอง (ปุ๋ยสั่งตัด) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ

ครั้งที่ ๕ สรุปผลการดำเนินกิจกรรมและประเมินผลการถ่ายทอดความรู้

๖.๒ จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินกิจกรรมโครงการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์

วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

ก่อนการดำเนินงานโครงการ

๑) สำนักงานเกษตรอำเภอประชุมชี้แจงทำความเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงานโครงการ

๒) คัดเลือกพื้นที่ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ โดยเน้นการฝึกปฏิบัติและกระบวนการเรียนรู้แบบ

มีส่วนร่วม

๓) สำนักงานเกษตรอำเภอรับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๐ ราย

จำนวน ๑ รุ่น

๔) กำหนด วัน เวลา เพื่อเข้าร่วมกระบวนการถ่ายทอดความรู้

การดำเนินงานโครงการ

๑) จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๕ ครั้ง ๆ ละ ๑ วัน เน้นกระบวนการในการถ่ายทอดความรู้โดยการลดต้นทุนการผลิต ตั้งแต่เริ่มปลูกจนกระทั่งเก็บเกี่ยว และผู้เรียนเป็นผู้กำหนด

เครื่องมือที่ใช้จัดกระบวนการเรียนรู้ : บัตรคำ แผนผังต้นไม้ แผนที่ความคิด (Mind Map) ปฏิทิน กระดาษบุรุษ ปากกาเคมี การวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT) แบบฟอร์มการประเมินผล (ก่อน - หลัง) วัสดุสาธิตการผลิตน้ำหมักชีวภาพ อุปกรณ์ตรวจวิเคราะห์ดิน แม่ปุ๋ยเคมี วัสดุสาธิตการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน

ครั้งที่ ๑ ประเมินผลก่อนการดำเนินงานถ่ายทอดความรู้ ปรับแนวคิด สร้างแรงจูงใจจัดทำแผนการผลิตข้าว วางแผนกระบวนการถ่ายทอดครั้งต่อไปโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

ครั้งที่ ๒ จัดทำระบบนิเวศวิทยาของข้าว โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้กำหนด

ครั้งที่ ๓ จัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสานตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรโดยสามารถให้เกษตรกรนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้

ครั้งที่ ๔ จัดกระบวนการเรียนรู้ด้านดินและปุ๋ย โดยการตรวจวิเคราะห์ดิน และการผสมปุ๋ยใช้เอง (ปุ๋ยสั่งตัด) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ

ครั้งที่ ๕ สรุปผลการดำเนินกิจกรรมและประเมินผลการถ่ายทอดความรู้

๗.๒ จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินกิจกรรมโครงการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์

หลังดำเนินโครงการ

สรุปผลจัดทำรายงานโครงการ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการ

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๒๓,๑๕๐ บาท

ค่าใช้จ่าย ต่อ ๑ รุ่น เป็นเงิน ๒๓,๑๕๐ บาท	
๑. ค่าวิทยากร จำนวน ๕ ครั้ง ๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ๕ ครั้ง ๆ ละ ๑,๕๐๐ บาท	เป็นเงิน ๗,๕๐๐ บาท
๓. ค่าอุปกรณ์การเรียนการสอนและอื่น ๆ	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๕. ค่าปุ๋ยเคมี สูตร ๔๖-๐-๐ จำนวน ๑๕ กก.	เป็นเงิน ๓๕๐ บาท
๖. ปุ๋ยเคมี ๐-๐-๖๐ จำนวน ๑๕ กก.	เป็นเงิน ๓๕๐ บาท
๗. ปุ๋ยเคมี ๑๖-๔๘-๐ จำนวน ๑๕ กก.	เป็นเงิน ๓๕๐ บาท
๘. ถังขนาดบรรจุ ๒๐๐ ลิตร จำนวน ๒ ถัง ๆ ละ ๕๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
๙. กากน้ำตาล ๑๒๐ ลิตร ๆ ละ ๑๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๒๐๐ บาท
๑๐. วัสดุไล่แมลง, ปุ๋ยและฮอร์โมนพืช จำนวน ๑๐๐ กก. ๆ ละ ๒๐ บาท	เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท
๑๑. เหล้า, น้ำส้มสายชู, หัวเชื้อ EM	เป็นเงิน ๔๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน	๒๓,๑๕๐ บาท

หมายเหตุ ทุกรายการสามารถถัวจ่ายได้ตามความเหมาะสม

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

๑. เกษตรกรที่เข้ารับการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๑๖๐ ราย มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการถ่ายทอดความรู้แบบมีส่วนร่วมและสามารถนำไปใช้ได้จริง
๒. เกษตรกรมีความรู้เรื่องการผลิตข้าวที่ถูกต้องตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงเก็บเกี่ยวและสามารถตัดสินใจใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างถูกต้อง และมีเหตุผลบนพื้นฐานของความเข้าใจที่แท้จริงจากปัจจัยต่างๆ ในแปลงข้าว และสามารถลดต้นทุนการผลิต และผลิตผลที่มีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภค ลดสารพิษในสภาพแวดล้อมทำให้ระบบนิเวศดีขึ้น

๒. ชื่อโครงการ ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากอำเภอบางบาล มีประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก ปัจจุบันการผลิตข้าว นาปีประสบปัญหาพันธุ์ข้าวเสื่อมคุณภาพ ผลผลิตข้าวตกต่ำ มีพันธุ์ปน อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์สูงและการใช้สารเคมี ก็เพิ่มมากขึ้นทำให้ต้นทุนการผลิตสูง สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล ได้ดำเนินการส่งเสริมพัฒนาการผลิตข้าวพันธุ์ดี โดยใช้กลยุทธ์แบบการมีส่วนร่วมของเกษตรกร ลดการใช้สารเคมีและส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แบบยั่งยืนตามขบวนการโรงเรียนเกษตรกรในพระราชดำริ ภายใต้โครงการศูนย์ส่งเสริมและการผลิตข้าวชุมชน เพื่อให้เกิดแหล่งผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ดีไปสู่เกษตรกรในระดับชุมชนให้ครอบคลุมครอบคลุมพื้นที่ทำนาในอำเภอบางบาล และตำบลใกล้เคียง

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีพันธุ์ข้าวคุณภาพดีไว้อย่างเพียงพอ
๒. ลดการใช้สารเคมีและส่งเสริมการใช้เกษตรกรอินทรีย์
๓. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาการผลิต และการตลาด
๔. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยี (วิธีการบริหารศัตรูพืช) การผลิตข้าวที่เหมาะสมให้กับเกษตรกร

เป้าหมาย

เกษตรกร ๑๐ ราย

วิธีดำเนินการ

1. จัดทำโครงการเสนอของบประมาณกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
3. อบรมเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
๔. ดำเนินงานตามโครงการจัดซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าว
๕. จัดทำแปลงสาธิต
๖. ศึกษาศัตรูพืชและศัตรูธรรมชาติในแปลงนา
๗. ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ
๘. สรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๖๖

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๒๕,๕๐๐ บาท

ค่าใช้จ่าย ต่อ ๑ รุ่น เป็นเงิน ๒๕,๕๐๐ บาท

๑. ค่าวิทยากร จำนวน ๑ ครั้ง ๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ๑ ครั้ง ๆ ละ ๑,๕๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท
๓. ค่าอุปกรณ์การเรียนการสอนและอื่น ๆ	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๔. ค่าพันธุ์ข้าว ๑,๐๐๐ กิโลกรัมๆละ ๑๘ บาท	เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน	๒๕,๕๐๐ บาท

หมายเหตุ ทุกรายการสามารถถัวจ่ายได้ตามความเหมาะสม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรมีการใช้เทคโนโลยีในการผลิตข้าวที่ถูกต้องและเหมาะสม มีความรู้การกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานและมีความเข้มแข็งในการผลิตข้าวชุมชนมากขึ้น ผลผลิตที่ได้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง รายได้ในครอบครัวเพิ่มมากขึ้น

๓. ชื่อโครงการ ส่งเสริมการไถกลบตอซังฟางข้าว

หลักการและเหตุผล

อำเภอบางบาล มีประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก ปัจจุบันการผลิตข้าวนาปรังและข้าวนาปีเกษตรกรส่วนใหญ่นิยมเผาฟางข้าวซึ่งทำให้เกิดมลพิษอยู่มาก อีกทั้งทำให้ขาดปุ๋ยในดินเพาะฟางข้าวสามารถทำเป็นปุ๋ยในดินได้ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่สามารถไถกลบฟางข้าวได้ด้วยตนเอง เนื่องจากไม่มีเครื่องจักรกลการเกษตรขนาดใหญ่ในการไถกลบฟางได้

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรหันมาไถกลบฟางข้าว
๒. เพื่อลดมลพิษทางอากาศ
๓. เพื่อเป็นตัวอย่างให้เกษตรกรอื่นๆ
๔. เพื่อเพิ่มปุ๋ยในดินในนาข้าว

เป้าหมาย

เกษตรกร ๑๐ ราย

วิธีดำเนินการ

1. จัดทำโครงการเสนอของบประมาณกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
3. อบรมเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
๔. ดำเนินงานตามโครงการ
๕. จัดทำแปลงสาธิต
๖. ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๗๐

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๗,๕๐๐ บาท

ค่าใช้จ่าย ต่อ ๑ รุ่น เป็นเงิน ๗,๕๐๐ บาท

๑. ค่าวิทยากร จำนวน ๑ ครั้ง ๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท	เป็นเงิน	๑,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ๑ ครั้ง ๆ ละ ๑,๕๐๐ บาท	เป็นเงิน	๑,๕๐๐ บาท
๓. ค่าอุปกรณ์การเรียนการสอนและอื่น ๆ	เป็นเงิน	๕,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน		๗,๕๐๐ บาท

หมายเหตุ ทุกรายการสามารถถัวจ่ายได้ตามความเหมาะสม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรสามารถไถกลบฟางข้าวกันอย่างแพร่หลายและถูกวิธี

๔. ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ YSF

หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้ทั้งนั้น ต้องเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มองค์กรและชุมชนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระดับของการพึ่งพาตนเองและในระดับของการแข่งขัน โดยยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และเป็นการสร้างทัศนคติที่ดี ปลุกฝังค่านิยมการทำการเกษตรให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่

วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีการแสวงหาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางในการพัฒนาและการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่
- ๒) เพื่อปลุกฝังจิตสำนึกที่ดี

เป้าหมาย

เกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๙ ราย

ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๗๐

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กิจกรรม

- กิจกรรมการจัดกระบวนการเรียนรู้สร้างทัศนคติที่ดีและปลุกฝังค่านิยมการทำการเกษตรให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๑ ครั้ง ๆ ละ ๑ วัน
- จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินกิจกรรมโครงการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์

วิธีการดำเนินงาน

- กิจกรรมการจัดกระบวนการเรียนรู้สร้างทัศนคติที่ดีและปลุกฝังค่านิยมการทำการเกษตรให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ ก่อนการดำเนินงานโครงการ
 - ๑) สำนักงานเกษตรอำเภوبرุณขี้แจ้งทำความเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงานโครงการ
 - ๒) คัดเลือกพื้นที่ดำเนินการถ่ายทอดความรู้
 - ๓) กำหนด วัน เวลา เพื่อเข้าร่วมกระบวนการถ่ายทอดความรู้ การดำเนินงานโครงการ
- ๑) จัดกระบวนการเรียนรู้สร้างทัศนคติที่ดีและปลุกฝังค่านิยมการทำการเกษตรให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๑ ครั้ง ๆ ละ ๑ วัน

เครื่องมือที่ใช้จัดกระบวนการเรียนรู้ : บัตรคำ แผนที่ความคิด (Mind Map) ปฏิทิน กระดาษปฐพี ปากกาเคมี แบบฟอร์มการประเมินผล (ก่อน - หลัง) เอกสารประกอบการบรรยาย
- จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินกิจกรรมโครงการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ หลังดำเนินโครงการ
- สรุปผลจัดทำรายงานโครงการ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการ

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๖,๐๗๐ บาท

๑. ค่าวิทยากร จำนวน ๑ ครั้ง ๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ๑ ครั้ง ๆ ละ ๑,๘๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท
๓. ค่าอุปกรณ์การเรียนการสอนและอื่น ๆ	เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
๔. ค่าเอกสารประกอบการบรรยาย จำนวน ๙ ชุด ๆ ละ ๓๐ บาท	เป็นเงิน ๒๗๐ บาท

รวมเป็นเงิน

๖,๐๗๐ บาท

หมายเหตุ ทุกรายการสามารถถัวจ่ายได้ตามความเหมาะสม

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

๑. เกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๙ ราย มีความสามารถในการแสวงหาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางในการพัฒนาและจัดการทรัพยากรที่มีอยู่
๒. เกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๙ ราย มีจิตสำนึกที่ดีในการทำการเกษตร

๕. ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันสถานการณ์ประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน ๗.๓ ล้านครัวเรือนทั่วประเทศต้องเผชิญปัญหาและได้รับความเดือดร้อนต่างๆ ทั้งด้านการผลิต รายได้ และคุณภาพชีวิต เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เศรษฐกิจ และทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนภัยธรรมชาติ ได้ส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเกษตรกรเป็นอย่างมาก

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการให้บริการแก่เกษตรกรในพื้นที่ของหมู่บ้านมาโดยตลอด และในส่วนของการดำเนินงานอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตร ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายอาสาสมัครเกษตร ดำเนินการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) และแต่งตั้งคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด เพื่อกำหนดนโยบาย/แนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตรในพื้นที่ จึงจำเป็นต้องมีการจัดประชุม สัมมนาเชิงปฏิบัติการของคณะกรรมการชุดต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวให้เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรให้มีความรู้ ทักษะการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ พร้อมทั้งส่งเสริมเครือข่ายอาสาสมัครเกษตร และหน่วยงานภาคีเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานภายใต้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร รวมถึงการสร้างขวัญกำลังใจและเชิดชูเกียรติอาสาสมัครเกษตรและอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในรูปแบบต่างๆ

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรและสนับสนุนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒. เพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรและเป็นเครือข่ายการทำงานในพื้นที่
๓. เพื่อเสริมสร้างขวัญ กำลังใจ ในการปฏิบัติงานให้แก่อาสาสมัครเกษตรและอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

เป้าหมาย

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านที่ผ่านคุณสมบัติการเป็น Smart Farmer จำนวน ๑๐ ราย

วิธีดำเนินการ

- ๑) จัดทำโครงการตามงบประมาณจากสำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ๒) ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ๓) ดำเนินงานตามโครงการ
- ๔) ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ
- ๕) สรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๖๖

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๒,๐๐๐ บาท

๑.ค่าอาหารกลางวัน คนละ ๑๐๐ บาท ๑ มื้อ ๑๐ คน	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
๓.ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม คนละ ๕๐ บาท ๒ มื้อ ๑๐ คน	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน	๒,๐๐๐ บาท

หมายเหตุ ทุกรายการสามารถจ่ายได้ตามความเหมาะสม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑.อาสาสมัครเกษตรได้รับการพัฒนาศักยภาพมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ สามารถปฏิบัติงานได้ และให้บริการช่วยเหลือเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้ร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกิดการพัฒนา สามารถปฏิบัติงานตาม กระบวนการโครงสร้างการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร และเกิดการเชื่อมโยงงานอาสาสมัครเกษตร

๖. ชื่อโครงการ โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

หลักการและเหตุผล

จากการที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยเน้นให้มีศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในชุมชน เพื่อเป็นจุดถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรของชุมชน และเป็นที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ขึ้น เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนสำหรับแก้ไขจากปัญหาของชุมชนและสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้ และเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเกษตร โดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในประเด็นการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิตตลอดจนยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรต้นแบบในลักษณะของเกษตรกรสอนเกษตรกร เพื่อเกษตรกรที่มาเรียนรู้เกิดความรู้ความเข้าใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิต รวมทั้งยังเป็นจุดให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านเกษตรต่างๆกับเกษตรกรอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

๒) เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

เป้าหมาย

เกษตรกรผู้นำ จำนวน ๓๐ ราย

วิธีดำเนินการ

- ๑) จัดทำโครงการตามงบประมาณจากสำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ๒) ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ๓) ดำเนินงานตามโครงการ
- ๔) ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ
- ๕) สรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๗๐

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๖,๐๐๐ บาท

๑.ค่าอาหารกลางวัน คนละ ๑๐๐ บาท ๑ มื้อ ๓๐ คน	เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
๓.ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม คนละ ๕๐ บาท ๒ มื้อ ๓๐ คน	เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน	๖,๐๐๐ บาท

หมายเหตุ ทุกรายการสามารถจ่ายได้ตามความเหมาะสม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑.เกษตรกรผู้นำได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรและเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่จากศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อนำไปปรับใช้ในพื้นที่การเกษตรของตนเอง

การวิเคราะห์ SWOT ระดับตำบลบางหลวง

จุดแข็ง S = Strength

๑. มีพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในเขตชลประทาน และใกล้แหล่งน้ำธรรมชาติ คลองบางหลวง เหมาะแก่การทำการเกษตรตลอดปี
๒. มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ชุมชนชาวสวนบางหลวง ๑ กลุ่ม มีกลุ่มได้รับงบประมาณสนับสนุนโครงการเสริมสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย จำนวน ๓ กลุ่ม (กลุ่มเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่, กลุ่มเกษตรผสมผสานชาวบ้านบางหลวง) และกลุ่มได้รับความร่วมมือจากเกษตรกรในตำบลเป็นอย่างดี มีความสามัคคี และกลุ่มมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน
๓. แหล่งน้ำและระบบชลประทานได้รับการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
๔. สินค้าด้านการเกษตรมีความหลากหลาย เช่น ด้านพืช ข้าว ไม้ผล ไม้ดอก ไม้ประดับ และพืชผักสวนครัว ด้านประมง การเลี้ยงปลาในกระชัง การเลี้ยงปลาในบ่อ และด้านปศุสัตว์ การเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่
๕. มีการคมนาคมขนส่งสะดวก สามารถขนส่งผลผลิตทางการเกษตรได้อย่างรวดเร็ว และอยู่ใกล้แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร
๖. เกษตรกรมีใจรักอาชีพการเกษตรกรรม มีความกระตือรือร้น มีความใฝ่รู้ จากหน่วยงานราชการ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เข้ามาสนับสนุน องค์ความรู้และเทคโนโลยี ด้านการเกษตร เพื่อนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง
๗. มีศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตำบลบางหลวง มีศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน และมีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศูนย์เครือข่าย เป็นศูนย์เรียนรู้ในชุมชน

จุดอ่อน W = Weakness

๑. เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอก ทุน แรงงาน ปัจจัยการผลิต และไม่สามารถควบคุมราคต้นทุนการผลิตได้
๒. คุณภาพของผลผลิตยังไม่เป็นที่ต้องการของตลาด เกษตรกรยังไม่ได้เข้าสู่กระบวนการขอรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร
๓. พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่ เกษตรกรไม่ได้เป็นเจ้าของพื้นที่เอง เป็นพื้นที่เช่าจากนายทุน
๔. สภาพแวดล้อม แหล่งน้ำ พื้นที่ปลูก เสื่อมโทรม จากการใช้สารเคมีอย่างหนักและเป็นเวลานาน เกษตรกรยังขาดความเข้าใจในการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามหลักวิชาการ
๕. เกษตรกรยังขาดความเข้าใจในการปรับปรุงและบำรุงดินอย่างถูกต้องและเหมาะสม
๖. เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ สุขภาพไม่แข็งแรง ปลดปล่อยพื้นที่การเกษตรให้เข้าแทนการทำการเกษตรเอง
๗. ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร ที่เป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ เนื่องจากแรงงานส่วนใหญ่จะเข้าสู่แรงงานภาคอุตสาหกรรม

โอกาส O = Opportunity

๑. รัฐบาลให้การสนับสนุนและความสำคัญกับภาคการเกษตรมาโดยตลอด
๒. เกษตรกรในชุมชน มีการเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับการสนับสนุนโครงการหรือองค์ความรู้จากหน่วยงานราชการ และหน่วยงานภาคี
๓. ผู้บริโภคมีความต้องการบริโภคสินค้าเกษตรเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัย และสินค้าเกษตรอินทรีย์
๔. มีเส้นทางคมนาคมสะดวกสบาย ง่ายต่อการเดินทาง ใกล้แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร
๕. มีระบบชลประทานเข้าถึงทุกพื้นที่การเกษตร สามารถทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี

ข้อจำกัด T = Treat

๑. ราคาปัจจัยการผลิตค่อนข้างสูง ทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นตามไปด้วย
๒. ราคาผลผลิตไม่แน่นอน ไม่สามารถควบคุมราคาผลผลิตทางการเกษตรได้
๓. ตลาดรองรับสินค้าในพื้นที่มีไม่เพียงพอ ทำให้เกษตรกรต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลผลิตทางการเกษตรไปจำหน่ายในพื้นที่อำเภอใกล้เคียง
๔. การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช
๕. การประสบปัญหาจากภัยธรรมชาติ ภัยแล้ง และอุทกภัย เป็นพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากทุกปี เกษตรกรต้องรีบปลูกพืชและเก็บเกี่ยวผลผลิตให้ทันก่อนเกิดอุทกภัย
๖. เกษตรกรนิยมใช้สารเคมี เป็นหลักในการแก้ปัญหา กรณีเกิดโรคแมลงระบาดในพื้นที่ เกษตรกรยังไม่มีความรู้ด้านสารชีวภัณฑ์
๗. อัตราค่าเช่าพื้นที่ทำการเกษตรสูงไม่สอดคล้องกับราคาผลผลิตในปัจจุบัน